pén

... zvezde gor vužgén.

VESTNIKOV MESEČNIK
četrtek,
24. junija
2004,
111. številka

Dr. Andreja Gomboc, astronomka, str. 16

**Po kresni noči in pred dnevom državnosti je četrtek dan za Pen.
Astronomka Andreja obljublja, da bo do 29. julija vsaj kak vroč dan.
Potem pride novi Pen in z njim nova zanesljiva vremenska napoved.**

Medo osvojil Majdo

Pa naj še kdo reče, da je sožitja med človekom in naravo dandanes vse manj - pentutarski sodelavec je namreč posnel sladko objemanje kosmatinca, nekajstokilskega rjavega medveda in njegove naključne partnerice, gornjeradgonske gostinke MAJDE ŠMID (Majda ima očala). Viri tutajo, da se je Majda v medvedovem objemu dobro počutila in da za naslednjič načrtuje bližnje srečanje z leopardom, zaradi česar kani odpotovati na safari v Tanzanijo. O njenih vtisih bomo seveda poročali!

Tekal

Sožitje

V Renkovcih spet »kupinar«

Dandanes živi še sedem »kupinarjev« - Alojz Toplak, Vincenc Pucko, Štefan Magdič, Štefan Fartak, Franc Matjašec, Ivan Horvat in Franc Magdič. Vsi skupaj so zaslužni, da je bil etnološki projekt, ki so ga prikazali v vaško-gasilskem domu v Renkovcih, zelo uspešen. Začetek »kupinarstva« v tem kraju sega v prva leta prejšnjega stoletja, saj so se podjetni Renkovčani po vzoru »kupinarjev« z Madžarske začeli ukvarjati s posebno trgovinsko dejavnostjo - pobiranjem oziroma kupovanjem jajc, perutnine in perja po okoliških krajih. Zdaj kaže, da bodo dejavnost čisto zares obudili. Zatorej: regijske putke, kokoši in kar je še perjadi, pozor!

j. z.

Jupii jeee ... pismo iz Slovenije!

Naši v zamejstvu

LADISLAV DOMONKOŠ je naše gor list- rojen v DOBROVNIKU, a že 40 let živi v Avstraliji. Pomurskih korenin vrli Lad pozablja v nobenem trenutku in kljub veli razdalji se vrne vsaki dve ali tri leta. Tok vnukinji (triletna RUBY in leto mlajša APRIL sta prekmursko vzgojeni, in sta najbolj veseli, ko dobijo pismo iz Slovenije. Pismo je tukaj, dedi ga bo pa ga bo z veseljem prebral.

fbo

Šport

Mima se je nastavila Penu

Seveda ne dobesedno, ker na »penu« nima kaj početi, pač pa je pozirala našemu sodelavcu Frbu. Nekdanja vrhunska igralka tenisa, Štajerka Mima Jaušovec, se je namreč brez zadržkov prijazno nasmehnila, ko jo je Frbo zaprosil za pentutarski fototermin.

Kako tudi ne, saj je bila na eni od list kandidatka za evroposlanko. Izvolili je sicer nis(m)o, a Penute verjamejo, da tega niti ni pričakovala. Saj je v tenisu dovolj dela.

Frbo

Perspektive

Silva E. in Benka P. vsaka s svojo luknjo

Ondan sta se srečali nerazdružljivi prijateljici - motoristka in svetovna popotnica BENKA PULKO (levo spodaj) in murskovalovska novinarka ter ekspertka za prepevanje ob vodi Muri SILVA EŐRY (desno zgoraj). Zgodilo se je na Goričkem, natančneje v ŽENAVLJAH, ki je najbolj znano slovensko zgodnjebalinarsko naselje. Pentutarski fotograf ju je ujel, ko sta zrli vsaka skozi svojo luknjo, da bi doumeli, kako se pogumna ča ti (balon) pušča.

Naslednice

Mateja ni padla daleč od drevesa

Ja, saj ni čisto tako – sicer pa pregovorno ne pada jabolko daleč od drevesa. V našem primeru pa je vsaj v prenesenem pomenu tudi v pozitivnem smislu sledila očetu MATEJA HORVAT, mlada policistka, ki službo trenutno opravlja v LJUTOMERU.

Gotovo veliko bolj poznate njenega očeta MARJANA, ki pa je medtem že končal policijsko kariero. Na PU Murska Sobota je bil odgovoren za promet, zato se je velikokrat pojavljal v množičnih medijih. Pentute so prepričane, da je s svojimi opozorili deloval preventivno in tako preprečil marsikatero hudo nesrečo na pomurskih cestah, ki jih je žal tako ali tako preveč.

Tekal

Odločitve

Slovenija bo dobila novo zunanjo ministrico

Koalicijska usklajevanja so bila dolgotrajna, a za našo regijo več kot uspešna – potem ko se je minister za zunanje zadeve DIMITRIJ RUPEL (kozarec šampanjca drži, kot se spodobi, z obema rokama) odločil, da odjadra iz LDS in se poskusi v drugi, bolj desni vlogi, se je seveda moral pobrigati tudi za naslednika. Ali bolje: naslednico. Po trimesečnih pogajanjih in zaslišanjih je jasno – na pobudo prvega Evropejca GORNJE RADGONE, ravnatelja in podžupana DUŠANA ZAGORCA (manjši od - še - ministra) - nova zunanja ministrica republike Slovenije slavistka in aktivistka za sodelovanje z Avstrijo, NORMA BALE (zamišljeno premleva, kakšna bo njena prva zunanjepolitična poteza v novi vlogi). Ministrica bo naloge prevzela jeseni, po parlamentarnih volitvah, in to ne glede na volilni izid - sedanji vladajoči so se namreč z opozicijo zedinili, da bo to prav ona. Ker protipredlogov ni bilo, Pentute upajo, da bo Norma kar najbolj častno zastopala pomurske barve!

tekal

Peter I. obiskal Žuto kučo

Generacije

Tako vestnikovci kot murskovalovci in venerovci so vedeli, da je podjetje letos bogatejše. Pa ne denarno, pač pa za prvega potomca druge generacije vrha piramide, vnukca direktorice IRME BENKO, PETRA I. Dočakali smo tudi njegov prvi obisk, ki se je zgodil pred uradnim začetkom poletja, v medijsko hišo pa ga je prinesla mamica MAJA. Kdaj bo prišel na obisk Peter II. (ali PETRA I.), pentutam ni razkrila.

Jog

Kajuhovi zanamci prvič skupaj na zabavi

Družabnost

Mesta v regiji k sreči niso tako velika, da bi bili ljudje med seboj pretirano odtujeni. Prav nasprotno – v Soboti se vse večkrat dogaja, da posamezne soseske ali ulice poskrbijo za skupno zabavo. Ta se je v začetku tega meseca dogajala tudi v Kajuhovi ulici, kjer so pripravili prvi tradicionalni piknik z mednarodno udeležbo (poleg Prekmurcev so bili tam Štajerci, Korošci in kar je še drugih slovenskih narodov in narodnosti).

Kljub dežju se niso dali motiti. Kot poroča pentutarska sodelavka (tudi Kajuhovka), je bila udeležba množična, na prizorišču pa kar 50 odraslih in 20 otrok. Igrali so se tako prvi kot drugi, med drugim so se preskusili tudi v nategovanju. Pa ne drug drugega, pač pa vrvi. Zmagali so močnejši. Kot se za meščane spodobi, so pripravili tudi ognjemet, ki so ga lahko brez vstopnine (ali oglednine) opazovali tudi drugi prebivalci Sobote.

Verjetno ni treba posebej poudarjati, da se je na veliko jedlo in pilo pa tudi pelo – za pesmi (ne samo Kajuhove) pa je poskrbel človek s kitaro, sicer prvi mož pomurske policije, SANDI JEVŠEK. Kdor ga je poslušal, pravi, da je bil tako dober, da bi včasih neprijetni policijski vsakdan zlahka zamenjal s kariero estradnika.

ryva

Slavje Mihaele in Matjaža

Grajska poroka

Poroka je slovesen dogodek v življenju dveh ljudi in vsakdo si želi, da bi bil kar se da nepozaben. Mihaela Vajndorfer iz Moravcev in Matjaž Šišernik iz Maribora sta izbrala za kraj svoje nepozabne poroke Dvorec Rakičan, s pomočjo katerega je dobil ta dan še dodatno pravljično razsežnost. Modra dvorana je bila kraj, kjer sta mladoporočenca pred šestdesetimi svati dahnila »da«, si tako obljubila večno zvestobo in ljubezen ter jo pred zbranimi zapečatila s prvim poljubom kot gospod in gospa Šišernik.

Mladoporočenca in svate so na dvorcu v Rakičanu pričakali ob glasbi pozavn.

Za poseben slavnostni sprejem s pisanimi koktejli sta poskrbela tudi graščakinja in graščak, ki sta Mihaeli in Matjažu zaželela srečen in ljubezni poln zakon.

Poroka je bila v znamenju marjetic. Venček le-teh je krasil tudi lase male Ajre, mamica Mihaela pa je imela iz marjetic v obliki majhne košarice spleten poročni šopek.

V modrem salonu dvorca Rakičan sta si pred svati obljubila večno zvestobo in si nataknila prstana. Malo treme je sicer bilo. Matjaž je namreč Mihaeli nataknil svoj (prevelik) prstan.

Da je bilo čakanje na slavnostni trenutek krajše, so se gostje posladkali in ob [illegible] pri bogato obloženi mizi na hodniku rakičanskega dvorca.

Po civilnem obredu so se odpravili še na Svetinje, majhno naselje s staro šolo, le nekaj starimi stanovanjskimi hišami, župniščem in majhno idilično cerkvico. Versko svečanost je vodil župnik Branko Ogrizek.

Po civilnem obredu se je mlada družinica odpravila na krajše potovanje s kočijo po grajskem parku, v katerem so ohranjena številna eksotična drevesa.

Da bi imela Mihaela in Matjaž poleg Ajre še več otrok, so ju svatje posuli z rižem.

Celodnevno poročno dogajanje sta Mihaela in Matjaž s poljubom pred svojima pričama Brankom Vajndorferjem (levo) in Iztokom Šišernikom (desno) zapečatila ob dobri glasbi in zabavi v lovskem domu v Radoslavcih.

Svatje so poroko ovekovečili s fotografijo pred večtraktno stavbo dvorca z značilnimi prvinami renesančne in nato v baroku prezidane arhitekture.

Vanja Poljanec

FOTO Natalija Juhnov

Te dni je vse v znamenju žoge...

V večjih mestih so pokupljeni televizijski sprejemniki, vstopnice na portugalskih igriščih so razprodane in tudi mlade soproge znanih nogometašev nosijo dres svojih reprezentanc, se fotografirajo, navijajo za najboljše. Celo otroci nosijo kape z nogometnimi oznakami. Kot gimnazijec sem hodil v Fazanerijo na nogometne tekme. Gledal sem tiste prve, po vojni, ko so igrali bratje Norčič, ko so bile žoge težke, imele so »dušo«, nogometni čevlji so bili izdelani doma, nogometaši so bili uslužbenci, dopoldne v službi, popoldne so trenirali.

Danes nogomet kraljuje s svetu različnih športov. Prodrl je v vse pore družbenega življenja, združuje in ločuje narode, pomaga reklamirati različne izdelke, pijače, povzroča radost in bolečine. Velikokrat smo prebrali, da je navijaču na tribuni od razburjenja počilo srce. Pretepi so del nogometne folklore. Z igrišča se prenesejo na ulice. V Zagrebu po vsaki tekmi med Dinamom in Hajdukom »nastradajo« osebna vozila v bližini štadiona, navijači v jezi uničujejo celo tramvaje. Po takšnih tekmah mnogi navijači končajo v bolnišnicah ali zaporu. Toda to s posamezniki, vesna pa uživa, vlaga denar v športne stave, nosi šale celo v službo. Spremljevalci družbenih sprememb trdijo, da smo vstopili v čas nogometne kulture, da je postal nogomet univerzalni jezik: vsi poznajo pravila igre, vsem je igranje strast, vsi bi igrali bolje od plačanih nogometašev. Nogomet je cirkus. Ko na naših igriščih za najlepša dekleta slišimo vprašanje, kdo je vaš idol, kaj bi želeli postati v življenju, so najpogostejši odgovori, da bi bila rada manekenka, rada bi se poročila z nogometašem. Zakaj? Ker so nogometaši slavni, bogati in dobri ljubimci. Hm. Kaj pa to, da so zelo malo doma, da kar naprej trenirajo, potujejo in so utrujeni. Nekateri trenerji so šele na tem evropskem prvenstvu dovolili svojim igralcem, da jih obiščejo sopruge, da lahko seksajo ... Svetovna nogometna organizacija FIFA ima svoje središče v Švici, zasnovana je bila natanko pred sto leti, danes ima 204 članice.

Najstarejše sledove igre, ki spominjajo na nogomet, so našli na Kitajskem in izvirajo iz 32. leta pred našim štetjem. V tej igri so brcali okrogli kožnati predmet, igralci pa so bili pravi narodni junaki. Danes je znano: žoga mora imeti obseg od 68 do 71 centimetrov in ne sme biti lažja od 396 in težja od 453 gramov. V starem Rimu so igrali nogomet, znan kot »harpastum«. V srednjem veku je nastal »giuoco del calcio«. V Italiji se nogomet še danes imenuje »calcio«. V Franciji je starorimski »harpastum« prerasel v »soule« ali »houle«, ko so igralci skušali brcati žogo do konca ulice ali do začetka sosednje vasi. Iz Francije je igra prešla v Anglijo. V stirinajstem stoletju je kralj Edward II. prepovedal nogomet zaradi gneče, ki je nastajala v mestnih središčih. Igra se je kljub zapornim kaznim prenesla na Škotsko in ostala vse do 19. stoletja, ko je doživela revolucijo.

Najstarejši nogometni klub je angleški. Notts Country iz Nottinghama so registrirali leta 1862. Nogomet so si izmislili britanski oficirji in vojaki leta 1857. Današnji nogomet je rezultat številnih sprememb in dodatnih pravil. Danes skoraj nihče ne ve, da je bil gol do leta 1865 sestavljen iz dveh palic, brez prečke, gol je veljal tudi, če je žoga letela tri, štiri metre visoko med palicama. Potem so golu dodali najprej vrvico, kasneje prečko, in to na višini 244 centimetrov. Na začetku je vsako moštvo lahko imelo več vratarjev. Golman je lahko uporabljal roke na vsakem kvadratnem metru igrišča. Leta 1912 so to omejili na šestnajst metrov pred golom. Številke na majicah so nogometaši dobili šele 1928. leta. V začetku so sodniki opozarjali na napake in prekrške z vpitjem, z mahanjem robčka, šele 1878. so uvedli piščalke. Prvi korner, strel iz kota, so izvedli pred sto tridesetimi leti, avtogol pa so na začetku izvajali z nogo. Leta 1970 so uvedli rumene in rdeče kartone. Prvi britanski klub, ki je doživel izključitev svojih štirih igralcev, je bil Millwall v sezoni 1992-1993. Če bi bil izključen še peti igralec, bi sodnik tekmo prekinil, moštvo pa bi tekmo tudi izgubilo. Polnih sto let ni bilo mogoče zamenjati ranjenega igralca. Danes lahko trener zamenja po tri igralce in vratarja. Branilec Alvin Martin iz londonskega West Hama se lahko pohvali, da je leta 1986 zabil »hat-trick«, to je tri zaporedne zadetke, vendar trem različnim vratarjem, ker je nasprotno moštvo zaradi prejetih golov dva vratarja zamenjalo. Leta 1998 je napadalec Barnsleya Ashley Ward v petih minutah dal gol, zgrešil enajstmetrovko ter dobil rdeči karton. Izreden »uspeh« oziroma neuspeh je doživel leta 1975 Vardarjev branilec Atanas Grnčarov, ki je dal na tekmi proti Železničarju dva avtogola! Nekateri veliki nogometaši so zadeli poleg tujega gola še lastni gol oziroma vrata. Na svetovnem prvenstvu 1978. v Argentini je dal Nizozemec Ernie Brands gol za Nemčijo pa tudi za svoje moštvo. Zelo pozno pa je nogomet postal tudi trgovina. Leta 1937 je eden od boljših angleških nogometašev dobival na teden osem funtov. Danes mnogi igralci zaslužijo na mesec po milijon evrov. Tudi transfer, prestop iz enega kluba v drugega, je postal drag. Vrhunski igralec lahko danes skupaj s svojim klubom zasluži za prestop po več deset milijonov evrov. Toda 1927. je Manchester United kupil nekega veznega igralca za tri hladilnike sladoleda!

Na sedanjem evropskem prvenstvu na Portugalskem ni slovenske reprezentance (tudi srbske ne), zato pa Hrvati skušajo iz svoje navzočnosti skovati gospodarski profit. Mnoga podjetja so sponzorirala nogometaše, med njimi Karlovačko pivo, ki je postalo v marsikaterem trenutku pregrenko za še tako žejne navijače – žejne piva in slave!

Branko Šömen

RAZMIŠLJAM

Alenka Kukel, upravnica MIKK-a

Vsakodnevne obveznosti me peljejo skozi mestni park. Čutim sproščujoč utrip, ki ga doživljajo mladi. Počitnice. Trate so polne mladostnikov, ki si tako ali drugače krajšajo proste ure,. tiste, ki so jim jih dali učitelji ali so si jih vzeli sami. Ko jih gledam, se spomnim na predpočitniški čas, ko smo šolske obveznosti začeli redčiti in smo morali samo tu in tam še kaj postoriti, da smo si izboljšali učni uspeh.

Ko jih gledam, se sprašujem, kaj je bilo takrat drugače.

Verjetno je bil to drugačen ritem, ki so ga doživljali naši starši. So bili spretnejši od nas? So nas drugače kot mi danes svoje otroke zaposlili in nas usmerjali v koristnejše preživljanje prostega časa?

Res je, da mladi takrat nismo imeli na voljo toliko različnih možnosti, nismo bili informirani o tem, kako najbolje zapolniti prosti čas. Vsa ponudba za prostočasne aktivnosti je bila usmerjena na šolo. Torej so bili naši starši mojstri na vseh področjih. Poleg tega, da so vsak dan odhajali v službo in skrbeli za blagostanje družine, so premogli še vedno dovolj energije in del svojega časa preživeli z nami ali pa so nam pomagali izbrati med različnimi aktivnostmi, ki nam jih je ponujal takratni čas.

Tudi danes ni dosti drugače, razen tega, da so vlogo »animatorja« prevzele različne ustanove, ki že od rane mladosti skrbijo za otrokov razvoj. Najprej ga v vrtcu okupirajo z nizom delavnic in aktivnostmi, tudi v osnovni šoli ni veliko drugače, tako v vrtcu kot šoli pa vlogo koordinatorja prevzamejo starši, ki do potankosti zapolnijo čas, ki bi ga sicer njihovi otroci preživeli pri sosedih, prijateljih ali pa kar na cesti.

Se pa celotna reč obrne na glavo, ko mladostnika sreča puberteta in prestopi iz osnovne v srednjo šolo. Takrat marsikateri »odraste« kar čez noč ali pa ga kot odraslega začne obravnavati okolica. Vlogo koordinatorja prostočasnih aktivnosti prevzamejo različna društva in mladinski centri, ki pogosto ne vedo, kako navdušiti današnjo mladino in iz nje potegniti kanček zanimanja za ponujene aktivnost, kaj šele, da bi se jim ideje porajale same in bi ustanove, namenjene njim, uporabili kot servise, ki bi jim pomagali ideje izpeljati. Mladi, samozaverovani vase in v najožji krog svoje družbe, si želijo predvsem zabave, pri tem pa spregledajo niz aktivnosti, ki so same po sebi zabava. In poleg zabave se da z njimi pridobiti spretnosti in znanja, ki jih odrasla oseba nedvomno potrebuje.

Če pogledamo še malo v prihodnost. Tudi vsak od vas, dragi mladi, se bo verjetno nekoč sprehajal skozi mestni park in za roko držal svojega potomca. Starejši bo, večja bo njegova želja, posnemati ležeče v travi. Ali vam bo prav?

Ali so počitnice namenjene samo ležanju v travi?

S stihoklepcem Markom Kočarjem o prleškem humorju in prleški duši

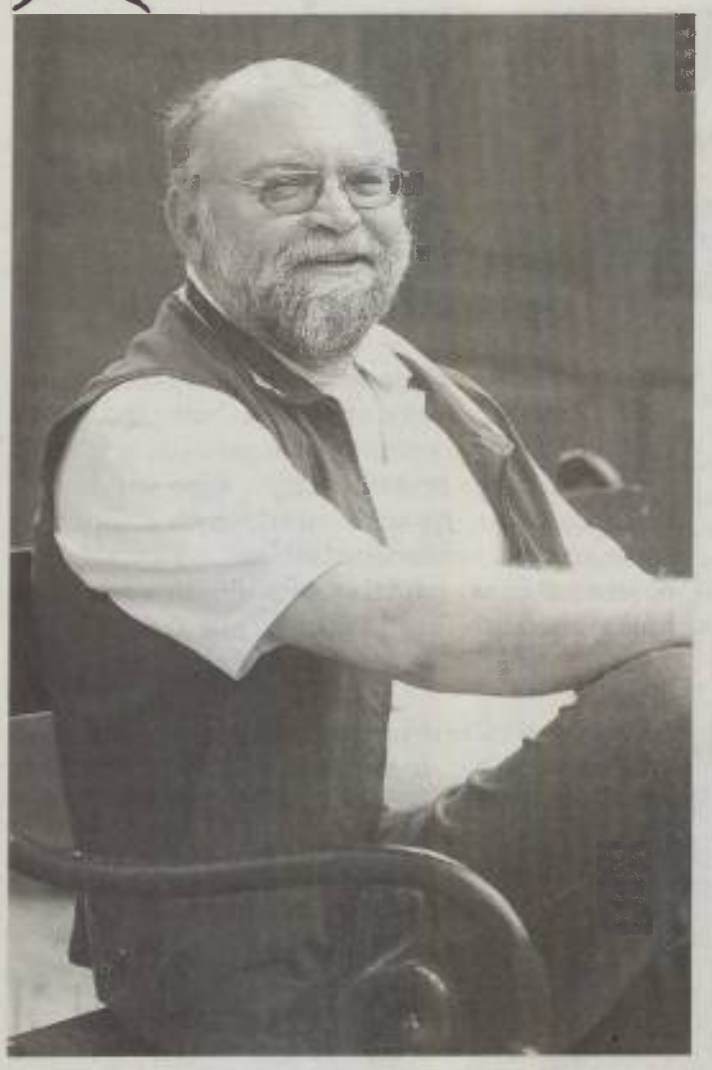

Prve pesmi pišeš iz razočaranja, ne iz navdušenja. Vsakemu kakšna ljubezen pade v vodo ali ga kdo razočara. Lahko se ob tem vesiš in delaš vse živo ali pa pišeš pesmi. Ampak pisati pesmi je veliko bolj zdravo,« pravi Marko Kočar. In Marko je pisal in pisal, da se jih je nabralo za nekaj svežnjev in za dve knjigi. Vsak, ki se želi razvedriti, ju rad vzame v roke. Ker zna tako prefinjeno spregovoriti o tistih človeških lastnostih, ki bi jih najraje skrili. Skoraj 80 njegovih besedil je dobilo glasbeno podobo in štiri prvo nagrado. Ker zna tako tankočutno zajeti to pokrajino in te ljudi. Je Prlek, ki že 18 let živi v Murski Soboti. Še vedno mu je najbližja prleščina, v kateri piše, čuti pa tudi vplive Prekmurja. Saj, po dedku je četrt Prekmurec. Pogovarjala sva se ob glasbenem golobjem petju na balkonu njegovega stanovanja, od koder je čudovit razgled daleč naokoli.

Stopi küra do kokota;
F keren gnezdi že si grota,
tü na dvori jaz sen mati!
Mene nemaš kaj klövati!

Küra,
Kisla žüpa, 2003

»Pizdarije sem vedno rad delal«

Zbirki pesmi, napisani v prleščini, sta toliko prepredeni s humorjem, da ju ljudje z užitkom vzamejo v roke.

Za knjigo vedno izberem pesmi, take bolj hecne, ki jih ljudje z užitkom prebirajo in se nasmejijo. Za svoj 40. rojstni dan pa sem izdal prvo knjigo Železni vrelec z ilustracijami Geze Škaperja. Tudi pri drugi knjigi Kisla žüpa sem ostal zvest prleškemu humorju, ki je tako specifičen, za ilustracije pa je poskrbel Igor Muršič. Zanimivo, da je veliko Prekmurcev kupilo to knjigo, mogoče še več kot Prlekov.

Skozi like živali spregovoriš o tipičnih človeških lastnostih. Mnogi imajo kakšnega psa v bloku, ki ga zjutraj peljejo na sprehod ...

To je ventil, da se hecam, in človeške napake predstavim z živalskimi štosi: kokoši, svinje, črv, pes pa tudi muha. Pri svojih pesmih se ne norčujem iz drugih, ampak tudi iz samega sebe. Šele če se znaš smejati na račun svojih napak, se lahko smeješ tudi na račun drugih. In ko sva pri psu. Psi kakajo in lulajo ob blokih, da se otroci potem ne morejo igrati, in iz tega sem se pohecal. Potem pa mi hčerka prinese domov psa. Pa to ni res! Vztrajno sem potem na sprehod poleg psa jemal še plastične vrečke, da bom pobiral pasje kakce. Dokler me ni sosed sredi zime vprašal, če regrat že rase. Zdaj jih tudi jaz več ne nosim, čeprav me zaradi tega peče vest. Ko pa gremo s psom v mesto, vrečko vzamemo s sabo.

Bolj redke so knjige, ki jih prebirajo različne generacije. Vrelec in Žüpa sta že taki.

Zanimivo, otroci niti ne vedo, kaj je »ola guma«, pesem o tem pa znajo na pamet. Naj omenim nekaj zgodb. Izvedel sem, da so na ljutomerski gimnaziji v enem razredu mojo knjigo brali ob kulturnem dnevu. K meni je pred nedavnim prišla študentka slovenščine, doma iz Male Nedelje. Na fakulteti pripravlja diplomo iz živega jezika, pa so ji dali mojo knjigo. Ampak, če bi vedel (globoko zavzdihne op. a), da me bodo študentje mučili z mojimi knjigami, ne bi napisal niti enega verza. Pred kratkim sva šla z mamo k znanki, stari več kot 80 let. Pod bogecovim kotom je imela Sveto pismo, televizijski spored in moj Železni vrelec.

Prisega na rock, zaslovi pa v narodnozabavni glasbi

Mnoga tvoja besedila so tudi uglasbili.

Mislim, da jih je od 70 do 80. Že kot študent sem napisal kakšno pesem. Takrat je prijatelj nekaj mojih tekstov odnesel Borisu Roškarju, ta pa jih je pospravil v predal. 20 let kasneje so Štajerskih 7 na festivalu z eno od teh pesmi zmagali. Podpisan pa je bil on. Poklical sem ga, takoj se je opravičil in mi naslednji dan pripeljal nagrado. Potem so me povabili tudi drugi. Če pišem besedilo, želim iz teksta narediti pesem, to pa je ponavadi težje in potem ni tipično, da bi se taka skladba vrtela pri glasbenih željah.

Ko jutro zabrede čez mrtve rokave,
ogrnjeno z roso in pesmijo ptic,
se zganejo žita in praprot in trave
in zdrzne se trsje na prsih goric ...

Iz pesmi Prelekija, ki so jo uglasbili Štrki, 1998

Najpogosteje opevam prleško pokrajino in ljudi pa tudi Prekmurje.

Veliko si delal z domačimi narodnozabavnimi ansambli, s Štrki in Špiki, in z njimi pobral največ nagrad.

Do sedaj sem bil šestkrat na ptujskem festivalu in štirikrat odnesel prvo mesto. Poleg prej omenjene sem na Ptujskem festivalu dobil s Štrki dve nagradi in eno s Špiki. Ponosen sem na svoje prleške pesmi. S Štrki je zelo lepo delati. Ponavadi želijo imeti temo, dajo mi melodijo ali kakšno idejo, jaz pa napišem besedilo. Špiki so malo mlajši. Nazadnje sem zanje napisal besedilo na temo Skuhaj mi dödole. O dödolih še nihče ni prepeval.

Pisal pa si tudi za mnoge slovenske pevce.

Z Romano Kranjčan sva se srečala po dobrodelnem koncertu. Pohvalil sem eno njenih otroških pesmi, pa sploh

V rdečih poljubih žarijo gorice,
za poljem se Mura objema s temo.
Žalujke so vtkane v srebrne meglice,
nad gozdom odkriva se zvezdno nebo.

Iz pesmi Zdomec, leta 1996 nagrada za najboljše besedilo, uglasbili Štrki

ni bila njena. Očitno sem to storil tako simpatično, da je potem uglasbila mojo Ribič Jaka. Zadnjič mi je povedala, da bosta z možem uglasbila prleško pesem Muha. Tokrat ne za otroke, ampak kar za svojo dušo. Sodeloval sem tudi s Kalamari, ki so na Orionu zapeli mojo skladbo Tvoja sled. Ob različnih priložnostih sem spoznal mnoge glasbeniki slovenske zabavne scene, s katerimi sem kasneje sodeloval. Z Andrejem Šifrerjem, Darkom Keglom, Strici in drugimi. Meni osebno so najbližje besedila, ki sem jih napisal za Be Radio. To je moja muzika.

Dobrih avtorjev besedil je pri nas malo.

No, pa jaz se nimam za ne vem kakšno kapaciteto. Veliko veliko jih je boljših od mene. Čeprav so me že povabili tudi v Društvo pesnikov slovenske narodnozabavne glasbe. Kakšen absurd, jaz, ki sem rasel ob Pink Floydih, ki prisegam na rock, se pojavim v Sivčevi knjigi Kdo je kdo v narodnozabavni glasbi. Ampak tudi to je kompliment in ni slabo.

In če bi kakšna alternativna glasbena skupina prišla k tebi, da jim napišeš besedilo?

Ja, ja ... ne vem, bolj težko. Sicer pa še nisem poskušal.

Pojedel veliko zarečenega kruha

Rad imaš glasbo. Kaj pa je s pesmijo Lili Marlen?

Misliš tisto, ki jo je prepesnil ... ah ... (smeh). Ti si to tudi izvedela? To je bil hec in to so spomini na staro Jugoslavijo. (Smeh.) Pa tudi zgodba o tem, da se zarečenega kruha največ poje. Pred leti so me na povabili, naj pripravim humoristično oddajo za Murski val. Za to priložnost sem spesnil resnično zgodbo o Avstrijcih, ki so se pri nas nekoliko napili in peli pesem Lili Marlen. Prišla je policija in jim odnesla potne liste. Kmalu po tem, ko je šlo to v eter, je tudi na Murski val prišla policija in odnesla trakove s posnetkom. Več o tem ve direktorica Irma Benko. Takrat sem rekel, da nikoli več ne bom sodeloval na radiu. To mi je bilo dobra šola.

Ampak očitno ne dovolj, saj ste se vrnili na radio tudi na Murski val.

Ob napadu Nata na Jugoslavijo sva z Dejanom Fo[illegible] za 1. april na Murskem valu obveščala, da se baza [illegible] seli na letališče v Rakičan. Bil sem ameriški g[illegible] polnimi usti zvečilega gumija. Kasneje sem izvedel, da [illegible] nekaj ljudi poklicalo policijo in da so se odpravljali [illegible] mejo. Takrat sem se odločil, da se ne bom več [illegible] radiu. Sedaj pri Zamurjencih raje pustim [illegible] Dušanu Radiču, ki vsaj ve, do katere meje lahko [illegible] tega občutka nimam. Jaz sem kot prleški Richard [illegible] ki samo posojam glas.

V čem je vzrok, da nekateri ljudje humorja ne razumejo ali imajo tako nizek prag?

Morda ljudje res preveč hitro zamerijo. Veliko ljudi poznam, s katerimi se lahko brezmejno hecam in zabavam. Ne vem, zakaj so eni takoj užaljeni, če jim povem, da so nekje naredili napako in da so pri tem smešni. Človek je v zaprtem krogu, kjer se še smejijo, ko pa greš v [illegible] moraš paziti. Nemci so bolj sproščeni pri tem in si glede humorja veliko privoščijo. To je demokracija, da upaš [illegible] koli blekniti, pa za to nisi kaznovan.

Videli smo te lahko tudi v gledališki predstavi.

Po tridesetih letih so sestavljali križevsko [illegible] društvo in me povabili zraven. Zakaj pa ne bi še [illegible] poskusil, sem rekel in šel. Saj pizdarije sem vedno rad [illegible] Predstavo Iz nevole v nevolo je režiral Srečko Centrih, [illegible] je odličen in tako simpatično odštekan. Nekaj glavnih [illegible] si je izmili, nam pa je pustil, da tudi samu kaj prispevamo. Ker jaz treme nimam. Imel pa sem jo in prav zaradi [illegible] sem pustil študij na Pedagoški fakulteti. Mučno mi je bilo stopiti pred razred. No, že čez dve leti pa sem vodil avtobus turistov. Dobro vem, da je prav trema tista, ki amaterja najbolj uniči. Predstava je bila zame izziv in resnično sem užival. Samo ena slaba lastnost amaterskega gledališča je - da ti vzame ogromno časa.

Kako doživljaš smeh in kako resne obraze spraviti v dobro voljo?

To, da se ljudje smejijo, je res dober občutek. Toliko bolje je, če se smejijo zaradi mene. Jaz nisem zdravnik, da bi jim lahko izboljšal počutje. Če jim pa lahko z dobro voljo izboljšam razpoloženje, pa je to tisto, kar mi veliko pomeni. Vsak dan, ko se dobro narežiš, se počutiš, kot bi se [illegible] prerodil.

P. S.: Na koncu pogovora mi je sve[illegible] toval, da mi se pr[illegible] šem preveč na ve[illegible] liko. »Šest vrstic, pa [illegible] bo. Veš, ni treba pre[illegible] tiravati,« je zaključ[illegible] mi z roko. Pa sem [illegible] mu obljubila, da [illegible] bom dala vse od sebe. [illegible] Torej, izdal je eno [illegible] knjigo, napisal je [illegible] besedil, saar je pokl[illegible] več kot 20 let in to [illegible] 50 kilogramov.

A. Sára

Rituper Rodi[illegible]

Velika TRIPENKETA

Spet so tu tri aktualna vprašanja za šest znanih Pomurk in Pomurcev. In tu je tudi osemnajst duhovitih odgovorov za resen razmislek.

1. Kateri letošnji poletni modni trend najbolj vzburja vašo domišljijo?

2. Kateri od sedmih nedavno izvoljenih evropskih poslancev bo najbolj znal zastopati vaše interese in zakaj?

3. Pred leti so se izseljevali za boljšim kruhom v Ameriko, zdaj pa pravijo, da bi se najraje vrnili, ker je Amerika pri nas. Kaj pa mislite vi?

Miran Korošec

profesor, Murska Sobota

1. Julijana! Je čista, prelestna gorska roža, odeta v prozorno. Zadovolji in poteši skoraj vsa poletna hrepenenja, pa še naprodaj je - za vsakim vogalom.

2. Prepričan sem, da bo vseh sedem sijajno zastopalo predvsem Svoje interese. Kot na primer Ta, ki z glasbo in pesmijo odpira bruseljska vrata, po fantastičnem izboru pa sam sebi aplavdira: Evropa sem Jaz - Jaz sem Evropa (to je eno in isto); mogoče bo ta meni in »prelubim« Slovencem najbolje stregel na evropski veselici.

3. Seveda je. Tudi pri nas nekateri že brskajo za kruhom po smetnjakih, drugi pa zaradi preobilja hodijo na drage shujševalne kure.

Mag. Aleksandra Šiftar

Murska Sobota

1. Hm ... mogoče stil, ki sta mu naklonjena predsedniški kandidat Dušan Vaupotič - Dule in njegova družica?

2. Vsi izvoljeni poslanci seveda delajo v dobro vseh nas in zastopajo interese slovenskega ljudstva (1 %), ampak mislim, da nobeden ne bi znal, zmogel ali hotel zastopati mojih interesov bolje od mene osebno.

3. Nekoč pred mnogimi leti sem rekla: »Kaj to je Amerika? Pa saj je vendar Evropa 'Amerika'.« To mislim še danes in ob tem upam, da se ji ne bomo preveč približali na tistih manj zaželjenih področjih in premalo tam, kjer bi bilo to vendarle koristno in ne škodljivo. Če odmislimo slovensko »faušijo«, živimo prazaprav v raju.

Dr. Andrej Horvat

novi pomurski doktor znanosti, sodelavec Javne agencije RS za regionalni razvoj

1. Vsekakor črno-beli dresi »muraševv«, ko doma premagujejo zeleno-bele in vijoličaste. To je pozitiven trend, ki naši ponosni regiji zagotavlja iger polne stadione in mogoče tudi kaj kruha. Že se mi vsiljuje vizionarska žilica o bogatih transferjih nogometnih »človeških virov« iz Dežele ob Muri in o pomembnosti naših razvojnih vodij, da novi osrednji stadion za evropske prireditve Slovenija zgradi v Fazaneriji in ne za Bežigradom ali Stožicah.

2. Ker Feri Horvat ni bil izvoljen za evroposlanca, bodo moji interesi tam zelo slabo zastopani. Pri tem mislim tako na moje zasebne interese (manj bo pokušin izvrstnega belgijskega piva), prekmurske (kdo bo sedaj lobiral za Pomurje?) in tudi nacionalne (sedaj izvoljene poslance regionalni razvoj bolj malo zanima ali pa o njem nimajo pojma).

3. Še nisem bil v Ameriki, zato ne vem, ali je tam res tako hudo. Glede na filmske in pisateljske aktivnosti levičarskega aktivista Michaela Moora, ki ZDA in Američane prikazuje kot bogate idiote, ki so svojo državo naredili za podjetje, svet pa za prizorišče večanja profita, sem res raje v Evropi, a še raje v Prekmurju.

Milan Bolkovič - Bole

avtor knjige Poziv za domovino, sodelavec Ministrstva za obrambo v UO MS, Križevci pri Ljutomeru

1. Lepa, vitka, simpatična zunanjost - znotraj pa praznina. Še dobro, da so letos modne »cargo« hlače, ki premorejo veliko žepov. Le upam lahko, da bo iz njih tudi »kaj za vzeti«. Le kje bom jemal, da bom državi dajal? Še dobro, da sem sam svoj stilist.

2. Mojih interesov ne bo zastopal nobeden na novo izvoljen evropski poslanec. Sem politično neopredeljen in neobremenjen. Večina njih pa pred volitvami veliko obljublja, žanjejo pa itak samo zase.

3. Mislim, da imamo Ameriko tukaj, v tej naši prelepi deželi. Imamo kar nekaj stvari, ki so v dobrobit vrlih Slovencev, jih pa drugod po svetu nimajo.

Sabina Sobočan

Razvojni center, Lendava

1. V letošnjih poletnih modnih trendih prevladujejo zelo žive barve (roza, zelena, rumena, pink, oranžna), zelo kratka krila, obleke, katerim bi lahko rekli, da bolj razkrivajo kot prikrivajo, zato kot ponavadi bolj pride na račun moška populacija kot pa ženska. Upam, da bomo ženske tudi kmalu prišle na svoj račun!

2. Če bi iz vsakega novoizvoljenega evro poslanca/ke podarke izvzeli njegove/njene najboljše lastnosti in iz vseh sedmih sestavili enega/eno, potem mogoče bi. Sedaj pa na žalost nobeden ne bo znal zastopati naših interesov.

3. V času, ničar živim, se ljudje niso množično izseljevali v Ameriko. Skozi čas so spoznali, da »ni vse zlato, kar se sveti« in da imamo v Evropi in pri nas v Sloveniji veliko lepše življenje kot pa tam (mirno življenje, čist zrak, prijazni ljudje ...).

Janez Konrad

predsednik komisije za vračanje denarja za telefonijo v občini Radenci

1. Nikoli nisem posebej spremljal zadnjih modnih trendov, čeprav sem na TV gledal posnetke modnih revij. Verjetno letos nam, ki se ne spoznamo na barvno kombinatoriko ter na zakonitosti krojenja, vzburja domišljijo golota. Večina modelov je na telesu več odkrivala kot zakrivala. Postavlja se mi vprašanje, kdo bo te kreacije nosil v realnem svetu.

2. Težko bo kateri od izvoljenih evropskih poslancev zastopal moje interese. Pred volitvami sem opravil izbor po pozitivni metodi. Žal moj kandidat ni dobil zadostnega števila glasov in ostaja z mano doma. Menim pa, da noben od izvoljenih ne sme zastopati parcialnih interesov posameznikov, temveč interese Slovenije kot celote.

3. Amerika je res pri nas. Naši ljudje so se v Ameriko izseljevali predvsem iz ekonomskih razlogov. Pri nas so se razmere bistveno spremenile in ni več osnovnega razloga, kot je bil za takratno odhajanje. Amerika je s svojo imperialistično zunanjo politiko zgrnila nase ves teroristični svet, kar dela življenje v Ameriki nevzdržno. Ob vsem tem in ob dejstvu, da je pri nas vendarle še najti neokrnjeno idilično naravo, ni težko razumeti želje po vrnitvi.

Kako se je mehanik Drago zaljubil v kovačevo Štefko?

14

Penova nadaljevanka

Tašče o zetih & Zeti o taščah

Tašča mu je med vojaščino varovala izbranko

Povsem naključno nedavno praznovanje 70. rojstnega dneva Angele Šafarič iz Dragotincev v gostilni Šenekar v Spodnjih Ivanjcih, kjer je bil tudi njen zet Drago Himelrajh, ugledni podjetnik iz Radencev, nam je »pomagalo«, da smo tokrat našli naš par – zeta in taščo. In med klepetom smo med drugim izvedeli, kako se je avtomehanik Drago zaljubil v kovačevo Štefko in kako je Angela približno poldrugo leto, dokler je bil Drago pri vojakih v Bjelovarju na Hrvaškem, varovala svojo Štefko pred navalom drugih fantov.

Uspelo ji je in sedaj so vsi zadovoljni. Čila 70-letnica Angela je sicer vse življenje gospodinja, saj je bilo največ dela z otroki in sploh v gospodinjstvu. Pred devetimi leti je ostala brez moža Romana, ki je bil kovač. V življenju se jima je rodilo pet otrok (ima tudi 10 vnukov in enega pravnuka), med katerimi je tudi Štefka, sicer trgovka, zaposlena v eni od radenskih trgovin.

»Mislim, da se je enkrat možu pokvaril moped in so povabili Draga, da ga je prišel popravit. In takrat sem prvič videla mladega in sramežljivega fanta, še zlasti je postal nekako sumničav, ko je videl, koliko nas je v gospodinjstvu. Kljub temu se je ljubezen med njima hitro razvijala, a Drago je vmes moral v vojsko. Obljubila sem mu, da bom pazila na Štefko, toda dejala sem tudi, da to naj ne bo zastonj.

In dejansko ni bilo zastonj, saj sta se 12. julija 1979 poročila (v cerkvi pri Sv. Juriju, gostija pa je bila v gasilskem domu v Okoslavcih), a mislim, da je k temu še posebej pomagala hčerka Andreja, ki je že bila na poti,« nam je pripovedovala tašča Angela, ki je tudi zelo pozitivno ocenila svojega zeta. »Z njim se nikoli nismo prepirali, sicer pa, dokler sem jaz živa, prepira in zamer sploh ne sme biti. Vesela sem, da je Štefka našla tako pridnega moža in da se lepo razumeta.«

Podobno je pozitivno o svoji tašči pripovedoval tudi Drago Himelrajh, ki je solastnik in vodja avtosalona z mehanično in vulkanizersko delavnico ob Kapelski cesti v Radencih. Oče dveh otrok (Andreja - 1979 in Marko - 1987) nam je najprej pripovedoval, kako je spoznal svojo prihodnjo ženo. »Bilo je na martinovo leta

1974 v Okoslovcih, kjer je bila v gasilskem domu nekakšna prireditev. Že pred tem sem Štefko občasno videl in takoj opazil, da gre za pravo. In martinovanje je bilo prava priložnost za to, da sem jo ujel. Obojestranska ljubezen se je hitro razplamtela in nihče naju ne bi mogel več ustaviti in preprečiti v hitri odločitvi, da bova že kmalu zaživela skupaj. Hitro potem, ko sva se spoznala, me je Štefka predstavila tudi staršem, še posebej pa me je želel spoznati njen oče.

Sam sem bil tistega dne dogovorjen s Štefko, in ko sem se pripeljal do njihove hiše, me je Štefkin brat Jože povabil v hišo, češ da se je očetu pokvaril moped. Tako mi je bil nekako dobrodošel moj poklic mehanika, da sem se še lažje zbližal in spoznal z vsemi v Štefkini družini,« pripoveduje Drago in dodaja, da sta prvih pet let živela vsak pri svojih starših, v tem času pa sta si pri njem v Radencih že gradila skupni dom.

»In resnično je prva skupna noč po poroki minila v novi lastni hiši, pa ne zaradi tašče, o kateri lahko povem samo vse najboljše, saj mi nikoli v življenju ni storila nič slabega. Moram priznati, da sem imel srečno roko tudi pri 'izbiri' tašče. Če pa bi njo vprašali, bi najbrž dejala, da sem njen prvi, a ne tudi najboljši zet,« pravi Drago, Dodal pa je še: »Imamo tudi nekako ustaljeno prakso, da se srečujemo skoraj vsako nedeljo ali vsaj enkrat tedensko, in to nam vsem veliko pomeni, saj druženje in pogovarjanje vsakomur koristita.«

Oste B.

Zdravilne energije v kapeli Prekmurca Štefana Matajiča v Komendski Dobravi na Gorenjskem

Pogovarja se s Stvarnikom, Marijo, zdravi ...

V idilično dolino na rob Komendske Dobrave je Stvarnik namenil pravi prgišče lepote in tam stoji ob poti kapelica oziroma mali dom Marije kraljice Slovencev. Postavil jo je Prekmurec Štefan Matajič iz hvaležnosti za povrnjeno zdravje.

Izučil se je za zidarja

Štefan Matajič je bil rojen leta 1945 na Hotizi. Še kot kratkohlačnik se je odpravil na Jesenice, kjer se je uril v zidarstvu. Leta 1963 si je v Ljubljani pridobil poklic zidarja. Leto pozneje je srečal izvoljenko Malči, se z njo poročil in rodila sta se jima sin Miran in hčerka Mateja. Nekaj časa je imel Štefan v Ljubljani zidarsko obrt, zatem je delal kot delovodja 24 let na področju telefonije v Sloveniji in Jugoslaviji. Pred dvajsetimi leti si je družina kupila v Komendski Dobravi 23 arov zemlje. Posadili so sadno drevje, vrtnarili, čebelarili, postavili leseno bivališče za prosti čas. Prej zapuščena globel se je spremenila v cvetočo, rodno posest.

Marijina prisotnost

Štefana je začela boleti hrbtenica. Zdravniki mu niso mogli pomagati. Bolečine so bile neznosne. Na televiziji je takrat gledal oddajo o bioenergiji. Udeleževati se je začel tovrstnih predavanj, izobraževal se je in opravil tečaja pri zdravilcu oziroma bioenergetiku. Doživel je, da mu je pretok pozitivne energije zelo ugodno vplival na zdravje. In takrat je veliko meditiral, molil. Povedal mi je: »Kadarkoli sem meditiral, je bila prisotna Marija. Njeno blagodejno prisotnost sem potem čutil povsod in ozdravel sem ... Začel sem razmišljati, da moram nekaj storiti v zahvalo. S pomočjo družine sem potem zgradil v Komendski Dobravi kapelo ...«

Kapelo so blagoslovili na Štefanov rojstni dan leta 2000. Posvečena je malemu šmarnu oziroma Marijinemu rojstnemu dnevu.

Komendska Dobrava je naselje v občini Komenda blizu letališča Brnik. Z druge strani so v sosedstvu kraji občine Kamnik. Nedaleč so Tunjice, kjer je znan Naravni zdravilni gaj. Nekoliko naprej so Županje Njive s čudežno Marijino kapelo. Sem so se dolgo zgrinjale zdravja željne množice. Bioenergetiki so ugotovili izjemno močno zemeljsko sevanje.

Štefana Matajiča je usposabljal za bioterapevta bioenergetski mojster Slobodan Stanojević. Po blagoslovitvi kapele v Komendski Dobravi je izmeril tukajšnji pretok naravnih pozitivnih energij. Pretok energij, ki prihajajo iz tal, je zelo močan v kapelici in pred njo. In v bližini je še več takšnih točk. Po Štefanovih besedah te zemeljske energije zelo ugodno vplivajo oziroma zdravijo ožilje, črevesje in druge prebavne orgáne.

Matajič pravi: »To energijo mi je podarila Marija v zahvalo, ker sem tu postavil kapelo. V vasi ni cerkve ali druge kapele. Prebivalci Komendske Dobrave so bili doslej medsebojno skregani. Ta kapela jih že zbližuje, pomirja, utrjuje vaško složnost ... Blagoslovitve se je udeležila cela vas. In prišli so prijatelji ...«

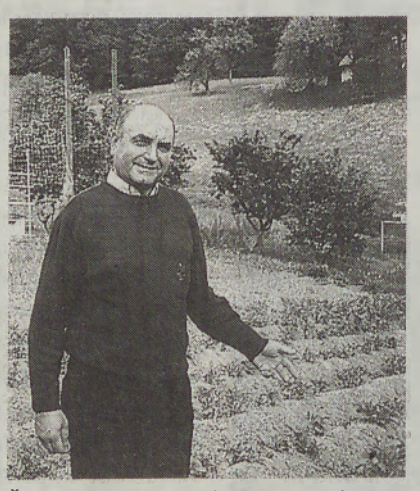

Štefan Matajič, rojak s Hotize, ob svoji skrbno obdelani njivi v Komendski Dobravi

»Energijo dobim iz vesolja ...«

Štefan si je pridobil zdravilske sposobnosti. O tem pravi: »Pozitivne energije so povsod. Lahko jih privabiš, če si notranje duhovno čist, neobremenjen ... Ni pomembna vernost. Pomagam lahko vernim in nevernim; katolikom, ateistom in drugim ... Tisti, ki ima čisto, pošteno srce, lahko sprejema te naravne energije ... Verstva smo si ljudje omislili sami in niso dana od Boga ... Energijo dobivam iz vesolja, sem le njen prevodnik.

Terapije lahko delam tudi na daljavo. Sestri sem delal terapijo v Kanado. Uspeh se čuti ... Delam prek fotografije. Terapijo sem delal v Ameriko nekemu 23-letnemu dekletu. Fizično je odrasla, umsko pa je bila razvita kot 3-letni otrok. Terapijo sem ji delal s pomočjo njenih fotografij. Zdaj že spoznava denar, telefonira ... Moj vodnik je tudi Sin božji. Z njim komuniciram. Karkoli ga prosim, se mi uresniči ... Na njivi za kapelo sem na primer sadil krompir. Oblačno je bilo, grmelo je in se bliskalo. V bližnjih Mostah, Zalogu, Komendi je takrat lilo, da je na cestah stala voda. Jaz sem ga prosil, naj počaka z nalivom vsaj še pol ure. In zgodilo se je tako. Vse sem posadil, zatem se je ulilo ...« Pred kratkim je delal terapijo gospe Bitenčevi iz Most. Ob šestih zjutraj ga je klicala. Pritisk ji je močno narasel. Spodnji je bil 110, zgornji 190. Po glavi ji je razbijalo. Terapijo ji je začel delati kar prek telefona. V desetih minutah ji je pritisk padel. Zdaj se ji je ustalil. Spodnji je 80, zgornji 130 do 140.

Po pomoč je prišla ženska iz Gornjega Grada. Poročena je bila 11 let in ni zanosila. Pomoč je iskala pri sv. Antonu v Padovi v Italiji, ki je priprošnjik za nerodnost. Slednjič ji je delal terapijo gospod Štefan. Februarja letos je rodila.

Gospa Rešetova iz Kranja je imela hudo prometno nesrečo. V komi je bila 50 dni. Zdravniki so bili nemočni. Štefan ji je potem delal terapijo na daljavo. Napovedal ji je celo dan, kdaj bo shodila. Popolnoma je ozdravela. Nedavno je sin telefoniral bioenergetiku, da si je mama kupila avto in bo spet vozila. Terapije zdaj dela še za druge družinske člane.

Svete osebe so energetski pojavi

Ljudje različnih veroizpovedi imamo raznotere predstave o božjem, o svetih osebah, likih. Štefan Matajič o tem pravi: »Popolnoma vsi ljudje imamo istega Stvarnika. Boga si ljudje predstavljamo prek likovne upodobitve, ki je delo kiparjev, slikarjev, skratka umetnikov. Svete osebe so energetski pojavi. Za energije gre. Nam se prikazujejo v podobah, ki so naši kulturi oziroma veroizpovedi blizu. Podobe smo si torej ustvarili ljudje ... In gre za miselne prenose. Bolj bi morali ljudje prisluhniti tudi lastni notranjosti. Naša podzavest oziroma duša nam stalno sporoča, kaj naj storimo v določenem času, okolju ... Velikokrat ne prisluhnemo sebi in zaidemo v težave ...

Ko sem iskal pomoč za lastno ozdravitev, sem doživljal razna videnja. Odprli so se mi kanali za komuniciranje s Svetimi. Zemlja... uporabljamo le del uma, ki nam je dan. Koristimo komaj odstotek svojih umskih zmožnosti. Smo za drugo... stvarstvi, ki obstajajo na drugih planetih. Obstajajo druga osončja, drugačna večja bitja. Gre za ener... getska bitja, ki so tako rekoč pri... na, a imajo višjo inteligenco od naše. Z videnji ugotovim marsikaj. Da se videti tudi dogodke vnaprej. V enu se mi odigrava čista komunikacija. Vse vidim in si doživeto lahko zapišem ...

Sogovornik mi je pokazal sedanjo kapelo, kjer je imel medi... tacijo dvakrat vide... popolnoma beli obleki. V Medju... je bil enajstkrat. Tam je imel vi... med mašo ob šesti uri zjutraj. Zap... je oči in doživel, da stoji pred ... Marija. To je bilo ob prvem obis... Medžugorja. Zatrdil mi je: »Imam moč, da spremenim okus vina, vode ... S svojim blagoslovom izlečim ... kovine, pesticide tudi iz hrane in goslovim vodovodno pipo ... poslej zdrava voda ...«

Žena mu ni verjela

Štefana Matajiča teži deset... da mu je pred štirimi meseci umrla... Razjedal jo je karcinom na ... črevesju. Zdravniki in moč so ... podaljševali življenje. Ožalo... vdovec pravi, da je bila žena ... nasprotnica njegove dejav... Zaradi tega sta se pogosto ... Zadnje čase se mu je ... žena začenja verjeti v moč ... energij. Pri kapelici naj bi ... čutila. A mu je hčerka po ... smrti povedala, da z njegovim ... pričanjem v resnici nikoli ni ... lašala. Štefanu naj bi bilo med ... tacijo od Boga sporočeno: »Ona ... naredila z mano pogodbo in ... iztekla in morala je končati ... življenjsko pot ...«

Sin prav tako ne verjame očetovi sposobnostim. Hčerka verjame in ... ter zetu tudi dela terapije. In ... vnuk vročino, mu po dedkovi ... temperatura takoj pade.

Očistil je vino

Prijazen, a nevsiljiv sogovornik gospod Štefan Matajič me ... pogovoru povabil v prijetno ... klet. Za popotnico mi je dal ... ohranjena lanska jabolka. Dobrega ... v tukajšnjem družinskem sadovnjaku. In natočil mi je kozarec ... črnine. Odšla sva na ... je, da naj odpijem malo ... zapomnim okus. Potem je ... v objem obeh rok in nato ... tiho šepetal. Vrnil mi je ... Okus se mi je zdel drugačen.

Fotografiral sem ga ob ... sem šel fotografirat kapelo. ... prvič, drugič. In nič! ... nem in aparat se je samodejno ... Pogledam nazaj. Gospod Štefan ... tik za menoj. Nasmehnil se mi je ... »Poskusite znova. Velel sem ... sproži.« In tako je bilo!

Franček Stefanc

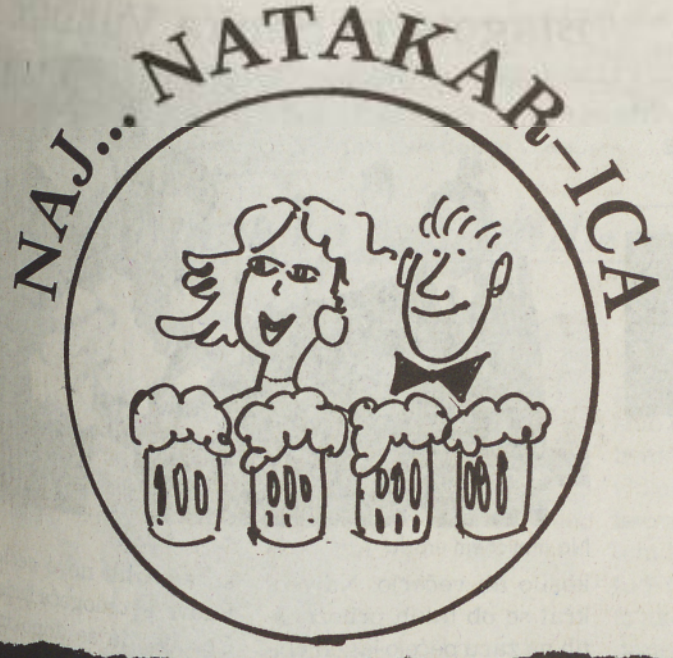

Izbiramo naj ... natakarico in natakarja

Z glasovnico, ko jo objavljamo v tokratni številki Vestnika, imate še zadnjič priložnost, da odločite, katerih bo deset finalistov (pet žensk in pet moških), ki se bodo potegovali za naziv naj natakar in naj natakarica 2004. V naslednji številki Pena, ki izide konec julija, bo objavljena predstavitev desetih finalistov, ki so dobili največ glasov.

Splošno glasovanje še zadnjič, naslednjič finalisti

Prem pa boste do sklepne prireditve, ki bo 14. avgusta, glasovali le še za teh deset finalistov, štele pa se bodo vse glasovnice, ki so jih dobile natakarice in natakarji v letošnjem glasovanju. Podelitev priznanja in naziva naj natakarici in natakarju bo potekala obenem s sklepno prireditvijo Gostišče osvežišče.

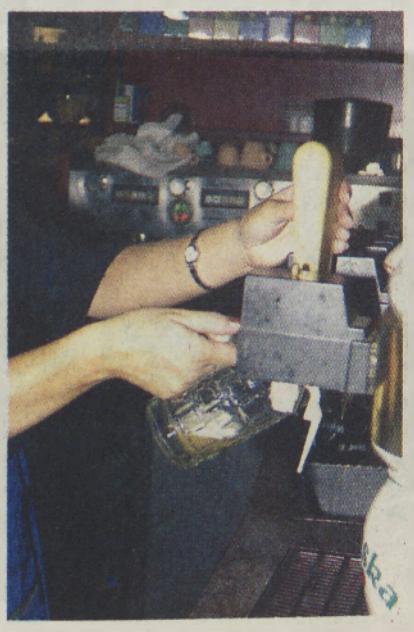

Tudi letos smo dobili glasove za natakarice in natakarje z različnih koncev Pomurja in iz bolj ali manj znanih gostinskih lokalov. Seveda pa bo glede na to, da imajo nekateri vodilni precej izenačeno število glasov, o tistih, ki jih bomo objavili in posebej predstavili v Vestniku, odločalo prav vaše glasovanje s to zadnjo glasovnico, ki jo objavljena tokrat.

Razveseljivo je, da iz leta v leto ugotavljamo, da skorajda v vseh naših gostinskih lokalih naletimo na kakovostno in prijazno postrežbo gostov in da natakarice in natakarji pustijo težave doma in se trudijo svoje delo res profesionalno opravljati. Še lepše pa je, če pravijo, da jih to delo preprosto veseli, da so radi med ljudmi in da ga ne bi zamenjali za nobeno drugo. Za naj natakarico in natakarja glasujete tako, da izrežete glasovnico, ki smo jo objavili, in pošljete na naslov: Vestnik, Ulica Arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom Za naj natakarico in natakarja.

J. Ga.
J. Z.

Letos boste izbirali natakarico in natakarja tako, da izpolnite glasovnico in jo pošljete na dopisnicah na naslov: **Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.**

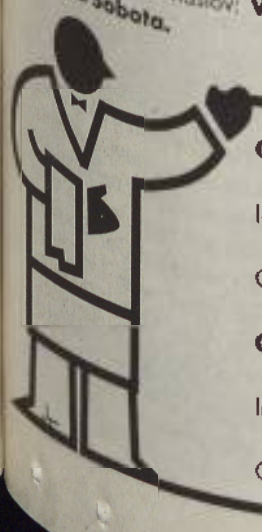

Glasujem za naj... natakarico

Ime in priimek: _____

Gostišče: _____

Glasujem za naj... natakarja

Ime in priimek: _____

Gostišče: _____

Bogastvo je bil in ostal

Bojan Bohnec je leta 1999 prišel na kolesarjenje po vaseh beltinske občine s starim kolesom znamke Victoria Biefeld. In takrat so se mnogi spomnili, da imajo tudi oni ali njihovi sorodniki med staro šaro nekaj podobnega. Šest s kolesi letnikov 1938 in 1939 jih je stopilo skupaj, in ko so se pojavili v javnosti kot na posnetku, so zbudili veliko pozornost in pridobili številne somišljenike. V začetku leta 2001 jih je že bilo toliko, da so ustanovili Društvo starodobnikov – ljubiteljev starih koles Dimek Beltinci. Od takrat vestno služijo zastavljenim ciljem: zbrati čimveč starih koles (predvsem tistih izpred druge svetovne vojne), zbrati fotografsko dokumentacijo iz minulih časov, si priskrbeti oblačila in obutev, primerno starosti koles, pomagati članom pri iskanju rezervnih delov in opreme za kolesa, se udeleževati raznih prireditev in se družiti.

Prav vse jim uspeva. Letos so bili celo največja atrakcija na GIRO DI ITALIA v Poreču, konec maja pa so spravili pod streho že II. rally starih koles in starih koles z motorjem po »Markaston«.

»Gvušno je gvušno,« starce (mišljeni so tisti na dveh kolesih) je treba dobro zaščititi, zato so na čelo kolone postavili policista z najsodobnejšim kolesom, ki pa ni imel pravega dela. Ob njem je prvi med beltinskimi oldtajmerji, predsednik društva Gusti Farkaš.

Starodobno kolo s tablico je bilo narejeno pred drugo svetovno vojno, okrog leta 1932. Ima zvonec na poteg, za svetilko pa karbidovko. Po letu 1935 so bile karbidovke prepovedane, ker so začeli množično izdelovati svetilke in diname. Takrat je bilo kolo premoženje in kdor ga ni zavrgel, ima še danes pravo bogastvo.

Kak zakunjeno, nej smo še dobro začnoli, pa že trbej popravlati,« je bil prvi komentar lastnika, toda servisna služba je delovala brezhibno. Vsi so prišli do cilja – nazaj v Beltince, kjer so si razdelili priznanja in medalje ter se veselili ob zvokih domačih »dečkov«.

Biciklin

Jure Z.

Kolesa že od nekdaj niso samo moška zadeva. Ob moškem je bilo pri vsaki hiši tudi žensko kolo. Dekleta so se za rally posebej lepo opravila. Štefka Zver z »jankov« ni imela posebnih težav, kolegici Ljubici pa je bilo krilo kar odveč. Ampak obe sta varno prispeli na cilj ...

Za tole sedenje na »štangi« bi Jelka verjetno kdaj morala plačati kazen, ampak aktualni Zakon o varnosti v cestnem prometu tega prekrška nima evidentiranega. So pa nekoč fantje takole prav radi zapeljali svoja dekleta.

»Sklenoli smo, ka de tretji rally stoprocentno naslednje leto. Prek 300 de nas. Biciklni so naše velko bogastvo. Če ga šče što ma, naj ga včasi začne vred jemati in glancati. Drugo leto se pa vidimo v Boltincaj.«

V Gornjo Radgono ga je pred 42 leti pripeljala službena pot, ki je vodila iz Črne gore prek Beograda do pokrajine ob Muri. Njegovi prvi spomini o Sloveniji so polni lepih vtisov, še posebno tisti prvi pogled, ko je uzrl brezmejno ravnico, ki je tako drugačna od črnogorskega gorovja in skalovja. Z Blagoto Vukotićem je prišla v naše kraje njegova žena Senka. Tudi njene korenine segajo v Črno goro.

Prelepih 42 let v Sloveniji

Blagota Vukotić v svojem rojstnem kraju. Na fotografiji je skupaj z mamo.

Koze so prepovedane

Turistični vodniki opisujejo Črno goro kot obmorsko deželo z neskončnimi peščenimi in prodnatimi plažami, čistim morjem, lepo obalo, številnimi starodavnimi mesti in nacionalnimi parki. Po drugi strani pa ob tem veliko ljudi pozablja, da ima Črna gora tudi svoje gore in planine, kjer narava ni tako naklonjena prebivalcem, kakor ob morju.

»Moja vas se imenuje Čevo in je 32 kilometrov oddaljena od Cetinja. Vas je precej revna, primanjkuje vode, naravnih izvirov ni, ljudje pa gradijo cisterne, kjer shranjujejo prozorno tekočino, ki jo pozneje uporabljajo za kuhanje, umivanje in pitje. V naših krajih ni rodovitne zemlje. Uporaba traktorjev zaradi skalovja in planin ni mogoča, zato ljudje majhne njive obdelujejo ročno. Ukvarjajo se tudi z živinorejo, vendar je pri tem reja koz prepovedana. Zelenja ni veliko in prav koze so bile tiste, ki so vedno pojedle spodnje dele dreves in vso grmovje. Nato so rejo z zakonom prepovedali,« je opisal življenje v svojem rojstnem kraju Blagota Vukotić.

Na območju vasi so bile tudi največje bitke s Turki, ki so se trudili zavzeti tamkajšnje ozemlje, pa jim zaradi nedostopnosti in visoke lege naselja to nikoli ni uspelo. Z leti se razmere spreminjajo, saj so začeli v vaseh in drugod v planinah graditi ceste in preostalo infrastrukturo. Tudi Senka je doma iz krajev, kjer je življenje težko. Otroštvo je preživela v Gvozdu, ki je v bližini Nikšiča. Okoli tamkajšnjega naselja je nekaj pašnikov, kjer v planinah pastirji pasejo ovce in krave. Kmetje tovorijo hrano zase in za svoje družine visoko v planine z osli, ki potrebujejo včasih tudi dve uri in več, da prilezejo do cilja.

Štiri ure do vasi

»Prav zaradi vsega tega je bila pomurska ravnica ob mojem prihodu tako lepa, saj je že na prvi pogled ponujala boljše življenje. Zdaj si sploh ne morem več zamišljati razmer, v katerih smo delali v Črni gori, kjer nismo imeli ne avtomobila in ne kolesa in smo kot policisti morali od vasi do vasi po tri in štiri ure peš. Delo policista na mejnem prehodu v Gornji Radgoni je bilo čisto nasprotje mojih delovnih opravil v Črni gori. Toliko lepša so bila druženja z ljudmi, ki sem jih srečal med delom tako v Črni gori kot Sloveniji. Tako pri nas kot pri vas so ljudje prijazni in gostoljubni. Povsod se sicer najdejo izjeme. Ljudje smo različni, kakor so različni prsti na roki. Imamo jih pet, a vsakega drugačnega. O različnosti bi se dalo govoriti še v drugih razmerah. Na primer veliko različnih jedi se znajde na mizi, kadar vas družina v Črni gori povabi na kosilo ali večerjo. Največkrat se ob takih priložnostih na žaru pečejo jagenjčki. Priprava za peko se začne že dan prej, ko je treba jagenjčka zaklati in ga imeti čez noč v posebni marinadi. Nato se naslednji dan meso peče zelo počasi, tudi pet do šest ur, saj bi prehitra peka povzročila, da bi meso zgorelo,« sta povedala Blagota in Senka.

Blagota s hčerko Rado

Cetinje

Poročno darilo

»Jagnjetina se peče tudi ob velikih dogodkih in se prinaša kot darilo na poroke. Poroka je eden pomembnejših dogodkov v življenju Črnogorca ali Črnogorke. Vsi si morajo zapomniti dogodek. Najprej pridejo svatje zvečer na poroko k ženinu, nato zjutraj odidejo vsi skupaj po nevesto in se odpravijo na matični urad, nato sledi vsesplošno rajanje in šele tretje popoldne svatje odidejo domov. Tudi meni je ostala moja poroka v lepem spominu in še zdaj včasih s Senko pogledava fotografije z začetka najine skupne življenjske poti,« je povedal Blagota.

Letalo namesto vlaka

V preteklih letih sta se Blagota in Senka velikokrat vračala v Črno goro. Vlakovni prevoz so zamenjala letala, čeprav je v Črni gori le dvoje letališč in ima tamkajšnja letalska družba le štiri letala. Cilj njunih potovanj je predvsem Cetinje, kjer živijo sorodniki. Cetinje je eno tamkajšnjih najlepših mest. Leži v kotlini. Nad mestom se dviguje Lovčen, v višavah katerega je pokopan Petar Petrović Njegoš, tamkajšnji največji pesnik. »Zdaj so zgradili novo cesto do Budve, ki omogoča ljudem iz Cetinja, da se dopoldne [illegible] popoldne kopajo v vročem morju, zvečer pa uživajo v hladni senci cetinskih [illegible] ves,« je dejal Blagota. »Včasih smo Slovenci in Črnogorci živeli v isti državi in na [illegible] ni bilo treba pokazati [illegible] nega lista, potem, se je Slovenija osamosvojila, vse tudi zdaj na mejnem prehodu ni nobenih ležav[illegible] povedal Blagota, ki se spo[illegible] minja, kako je bilo včasih na mejnem prehodu med Gor[illegible] njo in avstrijsko Radgono, kjer je bil zaposlen. »Morali smo pogledati v vsak potni list, v vsak dokument, pre[illegible] riti vsak avtomobil, zahtevati od nas zahtevali, da smo bili strožji, velikokrat smo tudi ujeli tihotapce, danes pa je vse drugače. Na mejnem prehodu z avstrijsko strani več carinikov, policistov pripravljajo na takoimenovano schengen-ko mejo, namesto nekdanjega strogega preverjanja pa na cesti samo zamahnejo z roko. To prav je tako, saj mi se ne smejo ločevati ljudi,« je razmišljal naš sogovornik.

Vrt na Tratah

Blagota in Senka sta upo[illegible] kojena. Blagota skrbi za vrt z zelenjavo, ki ga imata v Senko na gornjeradgonskih Tratah. Od njunega doma do vrta je slab kilometer. Blagota ga dnevno prehodi, [illegible] manj štirikrat. »V tem pa skriva vsa skrivnost živ[illegible] Ne glede na leta je treba skrbeti za gibanje,« je dod[illegible] Blagota, ki je rad v naravi. »To je ostalo iz mojega otroštva. Včasih se otroci nis[illegible] mo učili doma za pisalno m[illegible] zo, saj je bilo treba na kmet[illegible] veliko postoriti. Ko sem pr[illegible] šel iz šole, sem vzel pod [illegible] roko učbenik, z drugo pa [illegible] sem priganjal krave in [illegible] na pašo. Nato sem jih pustil, da so se pasle, jaz pa sem prebiral šolsko gradivo. Lepi spomini na otroštvo so ostali, vendar je tudi s[illegible] njost lepa. Takšna pač, kot si jo naredis. Nikoli nisem [illegible] žaloval, da sem se zaradi službe moral preseliti v Slo[illegible] venijo. Tu sva si s Senko [illegible] tvarila dom, imava dva [illegible] ki in sina, ki sicer nu [illegible] stalno pri naju, tudi vsi [illegible] radi vračajo v Gornjo Rad[illegible] gono, prav tako kakor [illegible] midva rada vračam v Črn[illegible] goro in nato od tam spet [illegible] zaj v Slovenijo,« je kon[illegible] pogovor Blagota Vukotić.

Dejan Pid[illegible]

Blagota in Senka Vukotić

Na matičnem uradu

Ljudje - ptice

Vas Babinci, ki leži med Krapjem in Ljutomerom, ima samo 70 hišnih številk, vendar pa ima za sabo osem ali devet večjih ali manjših prireditev. Prvo srečanje ljudi s ptičjimi priimki je bilo eno od največjih. Za takšno se je treba začeti pripravljati že veliko prej, kar je namestnik predsednika organizacijskega odbora Marjan Kos dobro vedel.

V Babincih so »gnezdili« tudi dvojčki

Poleg Nade Kovačič, Marjana Kosa in Korla Kovača je za prireditev in dobro razpoloženje poskrbel tudi predsednik organizacijskega odbora Tone Podnar (slednji trije na posnetku od leve proti desni, op. p.)

Eden, ki na tej prireditvi nikakor ni smel manjkati: Lujzek Kosi.

T. K.

FOTO Nataša Juhnov, T. K.

Tukaj na sliki so vsi Golobi. Le da eni spadajo v človeško vrsto, drugi pa k ptičjim pismonašem. Slednji bodo kratek čas v lasti prvih, ki jih bodo poskušali usmeriti nazaj v Babince.

»Ta ideja je stara dve leti, ker smo se odločali in razmišljali, ali bi naredili majhno ali veliko stvar, zato smo potrebovali več časa s temeljitejšimi pripravami. Obvestili smo vso Slovenijo, medijem, ki so nas podprli, pa smo zelo hvaležni.« Ansambel Čuki, ki se je poleg Škorcev primerno vključil v dogajanje, so tako morali najeti že pred enim letom. »Če se na Gorenjskem družijo Janezi, se lahko na tem koncu Slovenije, ki je najbogatejši s pticami, srečajo tudi Golobi, Sinice, Vrablji, Žagarji, Čuki ... Ideja je zrasla iz akcije, ko smo leta 1999 posejali dva tisoč zlatih zrn, ki danes potujejo po Sloveniji. Seveda pa je bilo vzpodbuda tudi to, da imam sam ptičji priimek«, je s smehom prikimaval Marjan Kos, po rodu iz Korene v občini Sp. Duplek, že dolgo vrsto let pa Babinčan, ki ima še en zanimiv podatek: »Podatek, ki ga malokdo ve, pravi, da v Sloveniji gnezdi 210 različnih vrst ptic, od tega kar sto v Pomurju, ob reki Muri, nekateri pravijo, da kar 110 vrst. Tako da je tudi prav, da smo tukaj pripravili takšno prireditev. Drugi namen pa je druženje in promocija Prlekije. To zaščevo bomo tudi avtorsko prijavili in zaščitili.«

Natančnih podatkov o tem, koliko je ljudi s priimkom ptic v Sloveniji, še ni. V Babincih, kjer so pričakovali okrog dva tisoč ljudi, bodo to poskušali obdelati do naslednje prireditve.

Ob srečanju ptičjih ljudi so se zbrali tudi nekateri slovenski dvojčki. V Babincih je bilo napovedanih deset parov. Za njih je skupaj s sestro Marijo Marič skrbela Slavica Jureš: »V okviru Turističnega društva Babinci smo pred petimi leti organizirali drugo srečanje dvojčkov, prvo je bilo v Branoslavcih. Imeli smo že srečanje na Moti pri gostilni Trnek, sedaj pa smo naredili skupinsko srečanje tukaj. Eno leto se nas je zbralo kar dvanajst parov, predlanskim so prišli celo iz Nemčije.« Natančne podatke o tem, koliko je dvojčkov v Sloveniji, hrani društvo dvojčkov iz bližine Ptuja, statistike pa pravijo, da se v naši domovini narodi okrog 60 parov enojajčnih dvojčkov na leto. »Smo nekaj posebnega, zato je čudovito, ko se srečamo, eni moški, drugi ženske, eni otroci, drugi starejši ... S temi srečanji nameravamo še nadaljevati,« je napovedala Slavica Jureš, V šali je še dodala: »Dvojčki in ptice gredo kar skupaj, saj imajo vsi gnezdo. Obstajajo pa tudi dvojčki, ki imajo priimek ptic, kot npr. Sraka iz Gančan.«

Štiriletni dvojčici Meta in Maša sta prišli iz Ključarovec.

Kaj je enakega na tej sliki? Ljudje. Skoraj vsi na njej se namreč pišejo Čuk, prihajajo pa iz Gornje Radgone.

Kosova »gnezdita« skupaj že več desetletij, prihajata pa iz Senešcev pri Veliki Nedelji. Gospa Kosova se je izkazala tudi z izvrstnim peljem.

Za srečanje dvojčkov sta poskrbeli sestri Slavica Jureš, po rodu iz Ižakovec, sedaj pa Babinčanka, in Marija Marič iz Ižakovec.

Dvojčki so pozneli tudi »gasilsko« fotografijo.

Tong Leang –

Sem Matjaž Korenjak

in živim v Černelavcih pri Murski Soboti. Pred dvema letoma sem diplomiral na Fakulteti za družbene vede z diplomsko nalogo Revolucionarno nasilje Rdečih Kmerov: Demokratična Kampučija 1975-1979. Zakaj bi nekoga, ki je tako daleč vstran, zanimala Kambodža? Na to vprašanje naletim zelo pogosto, vendar natančnega odgovora ne vem. Vem pa, da sem prvič slišal za Rdeče Kmere, ko sem si pred leti ogledal film Polja smrti. V filmu namreč ni nazorno pokazano, kdo so Rdeči Kmeri in zakaj so storili takšen zločin nad lastnim prebivalstvom. Film ni potešil moje radovednosti in od tod verjetno izvira moje zanimanje za kamboško preteklost. Slovenija je majhna država, kjer je vse politično in ekonomsko dogajanje osredotočeno na Evropo, zato je bilo skorajda nemogoče dobiti knjige ali druge pisne vire, ki bi mi pomagali pri pisanju diplomske naloge. Moje prvo potovanje v Kambodžo je bilo torej povezano z diplomsko nalogo. To potovanje je bilo nekakšna prelomnica v mojem življenju, saj sem spoznal, da obstajajo na tem malem svetu še druge kulture in drugi ljudje.

Trenutne razmere (brezposelnost) so me prisilile, da sem začel razmišljati in iskati svojo prihodnost »prek meja«. Moje zadnje potovanje v jugovzhodno Azijo ni bilo turistično, ampak je bilo povezano s šestmesečnim prostovoljnim delom. S pomočjo ameriške nevladne organizacije Progressive United Action Association, Inc. (PUAAI) mi je uspelo uresničiti željo, da bi pomagal ljudem, ki za nasmejanimi obrazi skrivajo temno preteklost.

Nekaj časa so me nagovarjali, naj tudi jaz zapojem, vendar mi jih je le uspelo prepričati, da se mi niti približno ne sanja, kaj piše ne televizorju. Za lažje razumevanje samo primerjava, da je kmerska pisava podobna kitajskim pismenkam. Po zabavi me je ravnatelj okrožja Tuek Meas odpeljal z motorjem na svoj dom. Med vožnjo po ozki cesti med riževimi polji mi je ves čas govoril »Ljubim te, ljubim te!« in trobil po cesti, naj vsi vidijo, koga pelje. Prijeti sem ga moral okrog pasu in mu nenehno potrjevati, da ga tudi jaz ljubim.

Hrupni dan se je končal s še hrupnejšo nočjo. Spal sem v zgradbi, ki je del pagode (budistični center) in je le nekaj metrov oddaljena od šole. Prvo noč sem prespal v družbi treh menihov, ki so neverjetno glasno smrčali. Pridružil se jim je tudi moj varnostnik Rono, ki me je šest mesec spremljal kot senca.

Nekaj minut po tem, ko je nežen glas po zvočniku naznanil pristanek, se je izpod meglic prikazala Kambodža. Ob pristanku na letališču Pochentong so se mi uresničile sanje, saj se mi je po več kot dveh letih znova uspelo vrniti v deželo, ki sta jo zaznamovala brutalni režim Rdečih Kmerov in skoraj trideset let trajajoča državljanska vojna. Tokratno potovanje v jugovzhodno Azijo ni bilo turistično, ampak je bilo povezano s šestmesečnim prostovoljnim delom.

Na letališču, ki je le nekaj kilometrov oddaljeno od glavnega mesta Phnom Penh, so me pričakali predstavniki ameriške nevladne organizacije Progressive United Action Association, Inc. (PUAAI). Zaradi vročine in velike vlažnosti je bila dobrodošlica izrečena na hitro, potem pa so me odpeljali na glavni sedež PUAAI.

Phnom Penh ali otok miru, kot so ga imenovali nekateri novinarji med vojno v Vietnamu, se je predstavil v novi podobi. Na ulicah, ki so še pred kratkim samevale, je danes prometni kaos. Dvigajoči se prah in izpušni plini zastirajo pogled na nepregledne kolone motorjev in avtomobilov, ki povzročajo zamaške na cestah gospodarske in finančne prestolnice Kambodže. Ljudje s podeželja v želji po večjem zaslužku in boljšem življenju dobesedno rinejo v »kamboško meko«. Mnogi med njimi se razočarani, obupani, okradeni in oropani vrnejo v neskončen objem riževih polj, ki v Kambodži prevladujejo.

Po prespani noči na glavnem sedežu organizacije se je vse dogajalo bliskovito. Moja kamboška zgodba se je začela s prihodom v vas, kjer sem bil prostovoljni učitelj angleščine in računalništva. Pot se je nekoliko zaplet... Monsunsko vreme, ki se je začelo umikati vročemu novembru, je poplavilo ceste, ki so bile podobne švicarskemu siru.

Vojaški spopadi in vsakoletne monsunske poplave so dobesedno uničile kamboško cestno infrastrukturo.

Prostovoljno delo na kamboških riževih poljih

Po proslavi in uvodnem govoru pred mojimi novimi učenci in vaščani je sledilo fotografiranje v vseh mogočih pozah, nato pa sem se s profesorji in ravnatelji okrožja Touk Meas udeležil uvodne zabave.

Zame se je začelo novo življenje v svetu, ki je tuj, drugačen, neznan. Moj prihod je razveselil slehernega vaščana in veliko se jih je od veselja tudi napilo. Zabava pa ni potekala le ob spremljavi pijače. V Kambodži je treba za dobro razpoloženje poskrbeti tudi z glasno kmersko glasbo ali karaokami.

Njihovo smrčanje je prekinila glasna jutranja verska glasba, ki zveni podobno kot otroško razbijanje po posodi. Na mojo srečo so se menihi po dveh dneh preselili v sosednjo zgradbo, jutranja verska glasba pa se je ponavljala le vsake tri tedne.

Novo jutro v Kambodži je postreglo z novimi presenečenji. Začel sem spoznavati, kakšno je življenje na kamboškem podeželju, kjer ni elektrike in tekoče vode. Kruto za mestnega fanta.

Odločitev, ki sem jo sprejel že pred leti, da naredim nekaj koristnega za ljudi, ki potrebujejo tujo pomoč in znanje, me je prisilila, da sem sprejel »ponujene« razmere.

Ob prihodu v Kambodžo sem ujel še zadnjih dni monsunskega vremena. Prijetno hladno vreme so spremljale vsakodnevne plohe. Pokrajina je bila zelo zelena z vodo in vaščani so vsako jutro veselo hodili ... ki so pomemben pribežališč... stalnica na kamboškem (edinem ... Narasle vode so ogrožale pajske cevi, ki so speljane med riževimi polji. Vasic... ponekod segala tudi do kolen.

Prvih nekaj dni sem se prhal z dežnico, ko pa je sonce pregnalo še zadnje ... sunske oblake, je prišla na vrsto »svež... voda iz ribnika v pagodi. Na srečo ... kasneje lahko zamenjal s podtalnico ... pranje posode, perila in kuhanje ... vedno uporabljali vodo iz ribnika.

otok miru

Preden se je lotila kuhe, me je vedno vprašala, kateri jedilnik sem izbral za ta dan. Nato je čez nekaj minut izginila v oblaku prahu, ki se je dvigal za motorjem, namenjena na bližnjo tržnico.

Jutranji dan na vasi se je začel zgodaj zjutraj. Prebujal sem se s petjem, ki so začeli kikirikati med peto in šesto uro zjutraj. Včasih so v njih družili psi, ki pred nepridipravi varujejo hiše in živino. Okrog osme ure sem se z varnostnikom odpravil do hiše, kjer sem imel zajtrk. Mednarodna organizacija (PUAAI) je poskrbela za mojo varnost in moj želodec. Moram priznati, da sem imel odlično kuharico, ki je skuhala, da nikoli nisem bil lačen. Nostalgija po slovenski hrani in eksotičnost kamboške podeželske hrane sta me prisilili, da so moji jedilniki boli spominjali na domačo pogrnjeno mizo.

Največji in največji festival praznovanja v Phnom Penhu. Imenuje se Vodni festival in traja tri dni. Veslaške ekipe iz vseh koncev Kambodže tekmujejo med seboj po reki Tonle Sap, ki deluje kot množica, zbrana na obrežju reke. Ob koncu decembra se pod pritiski sončnih žarkov umikajo v svoje struge še zadnje ostanke vode. Takrat se začne obdobje, ko je na vasi največ aktivnosti. Na podeželju je žetev riža najpomembnejše opravilo za celotno družino in temu je podrejeno tudi življenje naslednjih nekaj tednov.

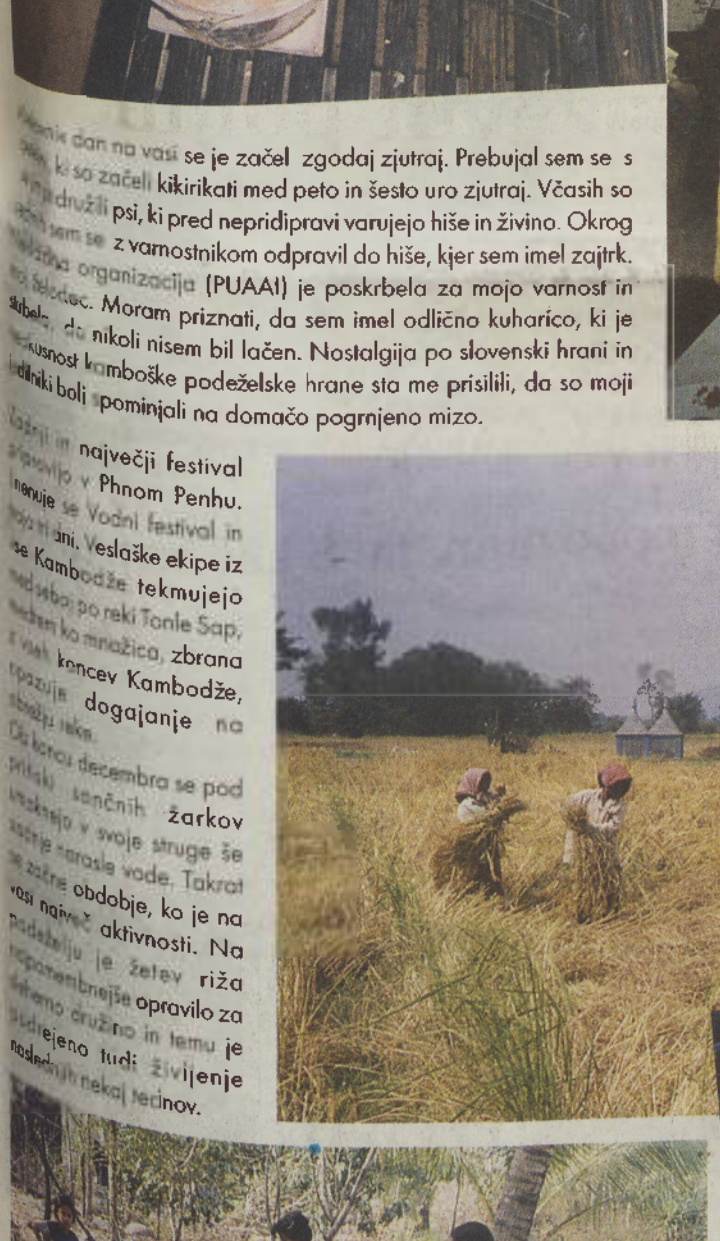

Tudi sam sem za nekaj minut kredo zamenjal z orodjem, podobnim srpu, in se podal na riževa polja, vendar sem bil ves čas bolj pozoren na svoje početje kot na delo. Priznati moram, da je delo pod žgočim soncem precej težaško, vendar se domačini kar dobro znajdejo.

Ko je riž varno pospravljen v zavetje hiš, se začne obdobje porok. Te popestrijo življenje domačinov v sušnem obdobju. Obdobje porok traja precej dolgo, saj se začne nekje ob koncu januarja in traja vse do sredine aprila. Zelo pogost pojav so poroke med sosedi ali pa celo med bratrancem in sestrično v drugem kolenu. Še danes se v veliko primerih zgodi, da se za poroko dogovorijo starši mladoporočencev, zato tudi ni čudno, da se veliko parov po nekaj mesecih ali letih loči. Poroka je predvsem pomembna za dekle, saj mora v zakon vstopiti kot devica. Hkrati se tudi zaveda, da bo morala moževo ljubezen deliti z ljubicami in prostitutkami. Poročni obred traja ves dan in že zgodaj zjutraj sosede pomagajo družinama, ki prirejata poroko, pri pripravi hrane za svate.

Takoj po zajtrku, ob osmih, sem imel pouk z menihi in mladimi, ki si iz finančnih ali drugih razlogov ne morejo privoščiti šolanja. Popoldne, po kosilu, sem imel še tri ure angleščine z otroki, starimi med šest in petnajst let. Učenci so prihajali v šolo tudi iz okoliških vasi, njihovo skupno število pa se je ustavilo pri sto dvajset. Moje prostovoljno delo v Kambodži pa ni bilo povezano le z angleščino, ampak tudi z računalništvom. V vas sem pripeljal računalnik, ki so mi ga na priporočilo MIKK-a darovali pri IPC-ju. Med 18.00 in 19.00 sem imel večerjo. Okrog 21.00 pa sem se odpravil v pagodo, kjer me je čakala postelja. Kljub monotonemu podeželskemu življenju mi ni bilo nikoli dolgčas, saj sem imel druge obveznosti, ki so bile povezane z življenjem na vasi. V zadnjem tednu oktobra in v začetku novembra so v pagodah, ki jih ima skoraj vsaka vas, festivali. Trajajo dva dni, začnejo pa se zvečer z glasno glasbo, nekateri na njih veliko kockajo, večina ljudi pa se sprehaja in opazuje dogajanje, najpogumnejši in najbolj pijani tudi zaplešejo. Naslednji dan se festival nadaljuje zgodaj zjutraj, ko vaščani prinesejo v pagodo hrano in pogostijo menihe. Ko menihi opravijo svoje poslanstvo, se za mizo usedejo še vsi drugi.

Svoje šestmesečno bivanje v Kambodži sem končal na najlepši možen način. Za mano sta bili že »slovensko« in kitajsko novo leto. 13. aprila ob 17.28 pa sem z gostitelji vstopil še v kmersko novo leto, ki je najpomembnejši praznik v Kambodži, saj se otroci in sorodniki vrnejo na dom staršev. Središče dogajanja ob novem letu se preseli v pagodo, kjer zvečer skoraj vsa vas pleše v ritmu glasbe pa tudi ljubitelji gledaliških predstav pridejo na svoj račun.

Na svetu obstaja nepisano pravilo, ki pravi: ko je najlepše, se je treba posloviti. To se je zgodilo tudi meni. Kmalu po novem letu se je končala moja kamboška avantura. Na vprašanje domačinov, kdaj se bom znova vrnil, je sledil odgovor: »Kambodža je moja ljubezen na prvi pogled in upam, da se bom v prihodnosti še vrnil v njeno naročje.«

Vas zanima? ... ščina? ... čudodelna

Penova akcija

Chi gong je zabavna veščina, ki združuje nežne, navznoter fokusirane gibe ter položaje in celotelesno dihanje. Chi gong nas uči aktivirati, usmerjati in voditi življenjsko energijo – chi. To energetsko vceščino so razvili starodavni ljudje na Kitajskem, ki so živeli v skladu z naravo in so zato dodobra spoznali pretok življenjske energije chi v naravi in znotraj sebe. Koliko pa v to verjamejo Pomurci? Neprofitno društvo Manipura je, v nasprotju z zares obstoječim chi gongom, le plod najine domišljije. To pa ne pomeni, da sončnega dopoldneva ne morete preživeti v naravi, iščoč duhovno zadovoljstvo. Z nami ali brez nas.

»Aja, skrita kamera je ..., ja ... hmm!«

Občutek, da je ljudem z lepo besedo tako hitro mogoče polepšati dan, naju je gnal dalje. Mlado dekle je bilo prvo, ki se je poskusilo tudi v praktičnem izvajanju najinih vaj s ščanja in poduhovljanja. Kakor lokostrelka je nase privabljala pozitivno energijo in se nama sramežljiv smehljala. V ozadju pa so s pogledi že streljali prvi opazovalci.

»Ja, jaz bi se prijavila!«

»Dovolite, da vam pokažem vaše tretje oko. Z rahlim masiranjem lahko dosežete boljšo prekrvavitev in s tem boljše počutje,« sva začeli pri prvi. Opazovala naju je z velikim zanimanjem in se prepustila Majinim spretnim rokam. Začela je verjeti, da njene magične roke zares pomagajo proti glavobolu, in se želela priključiti našemu društvu Manipura. Kljub temu, da društvo (še) ne obstaja, se med sprehodom po parku lahko ustavite, globoko vdihnete in se preprosto sprostite. Boljše počutje zagotovljeno!

»Ne bi ge tou ... nej rejsan ne bi!«

Moški se ponavadi ne zanimajo za okultne in alternativne vzhodnjaške metode ali pa tega vsaj ne upajo pokazati. Tudi najin kandidat se je sprva delal hladnega, a najini pozorni očesi sta opazili, da njegovi roki ob najini demonstraciji vaj rahlo trzata iz žepov v želji, ponavljati za nama. Če se že ni opogumil, pa je vsaj poduhal cimetovo palčko in se strinjal, da je res pravi stimulans za srečo.

»Mene je nej sran telovaditi!«

Verjetno ste mislili, da superbabice ne obstajajo, a mi smo v objektiv ujeli prav to. Pokazala je neverjetno zanimanje in dokazala, da je precej gibčna. V nasprotju z vsesplošno naglico drugih se gospe ni prav nič mudilo in hotela je izvedeti čim več. S Stašo sva se v tem času že popolnoma potopili v svet chi gonga, zato nama ni bilo težko ugoditi njeni želji. Najbolj nasmejana in zares prava »superbabi«!

»Tou pa poznan, ja. S kec izvira?!«

Mladi so ponavadi najbolj odprti za novosti. Zadnja, ki sva jo ustavili, je bila gospodična, ki bi naju skoraj zmedla s svojim poznavanjem čaker, meditacije in podobnih vzhodnjaških iznajdb. Hvalabogu, da sva bili dovolj prilagodljivi in tudi že dovolj vešči, da naju vseeno ni spravila s tira. Sicer se ni pridružila izvajanju vaj, je pa kljub temu kar požirala najine nasvete, ki jih je najbrž želela realizirati za štirimi stenami, brez oči radovednežev.

foto
Jurij Zauneker

Staša Pavlovič & Maja Prettner

Ko se šolskim uram iztekajo zadnje minute

Dobra družba, dobre *fore* in to je to

Šolski čas ima svoje čare. Ima jih, resda se jih včasih takoj ne zavedamo, ampak ostanejo v glavnem le lepi spomini. Morda s kakšno manjšo zamero. Posebno lepi pa so tudi zadnji šolski dnevi, ko so ocene zaključene, ko zunaj sije sonce in tudi učitelji šolskih ur ne vzamejo več tako resno. No, malo pa že morajo, sicer bi učenci še z drugo nogo stopili v počitnice. To je čas, ko se lahko s sošolci več družite, ko ste lahko bolj sproščeni in verjetno tudi starši malo manj privijajo s svojo strogostjo. Še posebno, če bodo v šoli dobri rezultati. S fotografom Juretom sva se sprehodila med našimi vrstniki in jih povprašala, kako preživljajo te najlepše zadnje ure šolskega leta. Pa tudi o tem, kako potekajo priprave na zadnji dan. Le v nekaterih je malodane konec.

Nina, Maja, Sanja in Suzana:

»Šole je za nas že konec, vse je zaključeno in sedaj je čas, da lahko *žuriramo*. Gremo ven in se dobro imamo. Dobra družba, razne fore in to je to,« so povedale prijateljice, ki so se v parku na klopi zbrale iz različnih šol, ljutomerske gimnazije, zdravstvene iz Rakičana in tretje osnovne šole. V Ljutomeru ni tako zabavno, ker je tam manj ljudi in se porazgubijo. Zato se raje dobivamo v soboškem parku, na eni od klopi. »Kar se alkohola tiče pri *žuranju* mladih, je pač tako, da malo mora biti,« smo lahko slišali. »So pa tudi taki, ki pretiravajo. Vsako leto jih vsaj nekaj morajo odpeljati na *pumpanje*. Kdaj pa kdaj pa se tudi stepejo med seboj. Ponavadi fantje pa tudi dekleta. V parku se imamo vedno dobro, toda slovo ne bo težko, saj se tudi med počitnicami veliko vidimo in družimo.

Renato Felkar, 3. letnik, Srednja zdravstvena šola:

Jaz sem med tistimi, ki se moramo v teh zadnjih dneh še malo učiti in si popraviti ocene. Na žalost bom imel enega popravnega, to ni ravno najbolj razveseljivo, ampak je boljše kot lani. Zaradi tega me tudi doma bolj težko pustijo ven. Vsako leto si pravim, da se bom letos učil od začetka, vendar tega nikoli ne uresničim. Bom prihodnje leto poskusil. Kar se zaključka tiče, pa še ne vemo, kako bo.

Če bi razrednik morda kaj pripomogel, bi bilo drugače. Zdaj pa bo vsak po svoje, zato še ne vemo, kam vse bomo šli. Večinoma se mladi iz vseh šol zbirajo v parku in vsi gremo tja, kjer jih je največ. Nimamo pa kakšnih posebnih nalog, kaj naj kdo prinese. Vsak prinese, kar pač ima. Potem to popijemo, pojemo in gremo. Nekateri gredo hitro domov, drugi ostanejo, kot jih straši pustijo. Če smo pridni, včasih tudi do 4. ali 5. ure zjutraj.

Karmen Roudi, 2. letnik Gimnazije Murska Sobota:

Skoraj vse predmete imamo zaključene, zato je v šoli zadnji teden zelo dobro. Vmes gledamo tudi televizijo. Sedaj je veliko bolj zanimivo kot takrat, ko imamo pouk. Samo najbrž ne bi bilo dobro, če bi tak tempo trajal vse leto, saj se potem ne bi nič naučili. Tisti, ki nimajo zaključenih ocen, si jih še popravljajo in se še mučijo, nam pa je že dobro. Mi smo z eno nogo že na počitnicah in na morju. Česa posebnega ne pripravljamo za naslednji teden, ko bo zaključek, verjetno pa bomo nekje v parku. Prinesemo čips, fantje pa poskrbijo še za drugo. Malo bomo ostali, da se poslovimo, potem pa bomo šli vsak na svoj konec. Letos bo še posebno težko iti narazen, saj smo zelo povezani. Mislim, da se bomo zelo pogrešali. Čeprav nas je večina iz Sobote in okolice in se tudi srečamo, to ni isto, kot če smo vsak dan skupaj.

Ana Rituper Rodež

Jure Zauneker

Vaša čustva

David!

Ko te srečam, se počutim, kot da letim, in sem vsa zasanjana. Ne morem pozabiti tvojih temnih oči in tvojih dišečih las, ko se sklanjaš k meni. Tako prijazen si vedno in vljuden, tako drugačen od vseh fantov, ki jih poznam. Želim si biti v tvoji bližini in te poslušati, ko razlagaš in pripoveduješ kar koli, pa naj bo to o prazgodovini ali tvojih dogodivščinah s kolegi. Vseeno mi je, tvoj glas je tako bažajoč in prijeten. Le ti tega ne opaziš, ko te gledam in se ti nasmehnem. Tudi ti mi kdaj pa kdaj vrneš nasmeh in takrat sem vsa blažena. Všeč si mi, David, samo jaz ti tega ne upam povedati.

Melani

Vaše pesmi

Dolga je še noč

Dolga je še noč,
zato ne odhajaj proč,
ne, nočem ostati tu,
tu v tvojem jopiču.

Počakaj, da bova videla zoro,
občutila na telesu roso
in slišala prvi ptičji spev,
korakov najinih odmev.

Ostani in primi me za roko,
naj še enkrat občutim to
srečo in nesrečo ukradeno,
ne govori, da je vse izgubljeno.

Dolga je še noč,
posebej če jočeš za nekom,
ki nudil tvojim iluzijam je dom
in hrano duši, ki v solzah se duši.

Sonja

Nič nisem pisala

Ne vem, zakaj tako dolgo
nič nisem napisala,
nobene pesmi
in niti verza nisem skovala.
Morda pa izdati nisem hotela,
kaj moje srce teži
in po čem hrepeni,
kaj ne upa si
na glas povedati.
Ves ta čas sem le molčala,
še v mislih rim nisem kovala,
a sedaj je prišel tisti usodni dan,
ko lahko spet
svoja čustva dam na plan.

Malena

»Tou se splača«

Delimo vstopnice za Radolfija

Resda je vreme v teh dneh precej skopo s svojimi temperaturami, zato pa prihaja v naše konce nekaj vročih ritmov. V soboto, 3. julija, bo nastopil na letališču v M. Soboti hrvaški zvezdnik Davor Radolfi s skupino Ritmo Loco. Vstopnice so v predprodaji po 1200 tolarjev, na dan koncerta pa bodo po 1600 tolarjev. Bralke in bralci Vestnika jih lahko dobite tudi zastonj. Pred vami pa so težke naloge, zato vam ponujamo kar tri. Izberite tisto, ki vam najbolj ustreza:

1. Napišite nam, od kod prihaja Davor Radolfi?

2. Napišite nam, katera skladba vam je najbolj všeč?

3. Pošljite nam kakšno svojo skladbo z ljubezensko vsebino?

Odgovor pošljite na dopisnici, v pismu, po elektronski pošti ali kako drugače na naš naslov: Na sceni, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota. Med prispelo pošto bomo izžrebali tri nagrajence, ki bodo prejeli po dve vstopnici. Vašo pošto pričakujemo do 23. junija. Pa ne pozabite svojega naslova.

Mlade telovadke

Najraje imajo vaje na tleh

Mlade telovadke z mentorico

Konec junija, ko prihaja k nam poletje in ko mladi že snujejo načrte, kako preživeti počitnice, kam na morje, v hribe ali kopališče, se ne končuje samo šolsko leto, ampak tudi vse druge aktivnosti, s katerimi so se ukvarjali že od septembra. Tako so tudi deklice Društva za športno rekreacijo Murska Sobota iz sekcije za orodno gimnastiko svojim staršem predstavile svoj trud in znanje, ki so ga vlagale že od septembra v izvedbo številnih zahtevnih vaj orodne gimnastike.

Gimnastika je ena od športnih panog, s katero lahko mnogostransko vplivamo na človeka. Pomemben je njen vpliv na človekov gibalni razvoj, od posameznika zahteva samodisciplino, vztrajnost in smisel za delo v skupini. Pomembno vpliva na človekove gibalne sposobnosti, še posebej na koordinacijo gibanja telesa, moč in gibljivost. Z vsemi prvinami pomembno vplivamo na koordinacijo gibanja vsega telesa, predvsem na orientacijo v prostoru in usklajenost gibov ob glasbeni spremljavi.

Osem deklic, starih od šest do devet let, je pridno vadilo dvakrat tedensko po eno uro v telovadnici Partizana. Učijo se vaj iz A-programa Gimnastične zveze Slovenije za cicibane, ki so po besedah njihove mentorice Milice Menart za njihovo starost zelo zahtevne: »Vadijo na preskoku, na bradlji delajo različne elemente, na visoki gredi pa vadijo hojo in različne skoke. Seveda imamo tudi vajo z glasbo na tleh, ki jim najbolj ustreza. Moram reči, da deklice rade prihajajo na vaje. Dve sta že tekmovali, druge pa bodo lahko začele tekmovati, ko bodo dopolnile osem let (zaradi starostne omejitve lahko začnejo tekmovati šele, ko dopolnijo osem let, op. p). Da bi dosegali večje rezultate, nimamo možnosti. Naša vadba je časovno omejena na eno uro, kar je premalo. Drugod imajo tudi stacionarno orodje, pri nas tega ni. Kakorkoli že, jeseni bomo spet začele s treningi. Na žalost samo deklice, ker nimamo trenerja za težke elemente. Občasno smo hodili na treninge v Studence in Ruše v gimnastično šolo, vendar je to naporno, predvsem za otroke.«

Vanja Poljanec

To je ona

Dr. Andreja Gomboc, astronomka, Ljubljana

Zgodba z naslovnice

Nebo in zvezde je bil naslov knjige, ki so mi jo v najstniških letih podarili starši. Spomnim se, da sem vsak večer prebrala po eno poglavje in pred domačo hišo v Krogu spoznavala ozvezdja ter se zmeraj bolj čudila in navduševala nad skrivnostmi vesolja. Ob vpisu na fakulteto se mi je zdela ideja, da bi si »z gledanjem zvezd služila kruh« preveč utopična, zato sem se odločila za fiziko, študij astronomije pa izbrala dodatno »iz lastne zabave«. Od takrat do danes sem spoznala, da od »gledanja zvezd« živi na svetu kar nekaj ljudi in da je biti astronom zelo zanimiv, lep, a včasih tudi precej naporen poklic.

Večina ljudi si »zgodovinsko« predstavlja astronome kot sanjače, ki vsako jasno noč opazujejo zvezdice skozi svoj teleskop. Ta predstava pa je zelo daleč od realnosti. Predvsem astronomi nismo sanjači, ampak je astronomija znanstvena veda, ki stoji na trdnih fizikalnih zakonih. Ker se ukvarja z vprašanji, ki so v mnogih pogledih na meji človeškega znanja, je odprta za drzne, originalne, revolucionarne ideje, teorije in metode meritev, a se obenem krvavo zaveda, kako nujno je ves čas razločevati med neizpodbitno potrjenimi dejstvi in nepreverjenimi umovanji. Astronomi danes tudi nismo kakšni posebni ponočnjaki - večino svojega dela opravimo podnevi in prebedimo (v astronomske namene) kvečjemu nekaj deset noči na leto. Ljudi običajno najbolj razočara dejstvo, da ob astronomskih opazovanjih skorajda nikoli ne gledamo naravnost skozi teleskop. Nekoč so slike, ki jih daje teleskop, posneli na fotografske plošče, danes jih posnamemo s CCD-detektorji na računalnik, kjer jih nato ustrezno obdelamo in analiziramo. Še ena napačna predstava o delu sodobnih znanstvenikov vključno z astronomi je, in sicer da večino delovnega časa raziskujejo, opazujejo, merijo, računajo itd. Po vtisu, ki sem ga dobila v pogovorih s številnimi astronomi iz različnih držav, gre precejšen del časa za pisanje: pisanje predlogov raziskav za financiranje, pisanje prijav za opazovalni čas na teleskopih in s sateliti, pisanje poročil, pisanje člankov, dopisovanje prek e-pošte s sodelavci itd.

Širša javnost se astronomov običajno spomni le ob posebnih dogodkih, kot sta bila na primer pred kratkim prehod Venere čez Sončevo ploskev in predaja namenu novega teleskopa na Observatoriju na Golovcu v Ljubljani. V Sloveniji smo v zadnjem desetletju priča izrednemu razvoju profesionalne in amaterske astronomije. Število študentov astronomije na Fakulteti za matematiko in fiziko na Univerzi v Ljubljani se je več kot podeseterilo, mnogi med njimi nadaljujejo študij tudi v tujini, dobili smo v uporabo nov moderen teleskop, raziskovalna astronomska skupina na Fakulteti za matematiko in fiziko pa uspešno sodeluje pri mnogih in raznovrstnih mednarodnih projektih. Med drugimi tudi pri misiji GAIA, ki bo po načrtih Evropske vesoljske agencije poletela v vesolje okrog leta 2010-'12 in bo z izredno natančnostjo premerila celotno Rimsko cesto, ki je naš dom v vesolju. Osebno se kot del te skupine poleg določanja načina, kako bo GAIA merila hitrosti vrtenja zvezd, ukvarjam tudi z numeričnim simuliranjem padanja zvezd v masivne črne luknje v središčih galaksij. S sodelavci na Astrophysics Research Institute v Liverpoolu v Angliji, ki sem jih spoznala v okviru podoktorskega študija, pa sodelujem pri hitri detekciji optičnih dvojnikov izbruhov sevanja gama z največjim robotskim teleskopom Liverpool, ki stoji na Kanarskem otoku La Palma.

V obdobju zadnjih desetih let se je astronomija v Sloveniji približala tudi mnogim radovednežem - tako z uvedbo astronomije kot izbirnega predmeta v devetletki kot izhajanjem astronomske revije Spika ter raznimi aktivnostmi astronomskih krožkov na šolah in amaterskih astronomskih društev (lep primer je tudi prekmurska Kmica). Njihov prispevek pri obveščanju in približevanju astronomskega znanja širši javnosti je neprecenljiv. Le širjenje znanja in razumevanja naravnih dogodkov nas namreč omogoča, da se otresemo strahu pred neznanim, ki je mučil že naše daljne prednike.

Zgodbe ki jih piše življenje

Iz Gorskega Kotarja na ljutomerska smučišča

Mladi Antun na preži v Gorskem Kotarju

Tako je pred tridesetimi leti razmišljal mladi doktor Antun Raspor, doma iz Delnic v Gorskem Kotarju, ko je po mnogih brezuspešnih poskusih le dobil službo v Sloveniji, v Ljutomeru. Vedel je, kje je Slovenija, kje pa je Ljutomer, se mu ni niti sanjalo. Po splošni predstavi o deželi si ga je zamislil kot idiličen kraj med prijaznimi zasneženimi hribi, raj za smučarje. Tako kot njegove Delnice. S sposojenim stričevim avtom se je pripeljal v Prlekijo, kjer je ostal, čeprav je do prvega pravega smučišča dve uri vožnje.

Lani s pajdašem ob trofeji

Idilično otroštvo

»Na otroštvo me vežejo lepi spomini,« pripoveduje. »Čeprav je bila pri hiši samo očetova plača, nismo ničesar pogrešali. Mama je bila doma, z nami, poklanjala nam je ves svoj čas in ljubezen. Ni mi bilo treba iti v vrtec, zbujal sem se ob ptičjem petju in zvenu sosedovega kovaškega kladiva. Okoliški gozdovi so bili polni bogastva, ki je marsikdaj napolnilo naše želodčke. Ded in oče sta mi razkrivala skrivnosti lova, ta ljubezen me spremlja še danes. Hiša je bila polna smeha in petja, zato je bilo samo po sebi umevno, da se v glasbeni šoli naučim igrati harmoniko. Vse, kar me razveseljuje danes, me je že takrat, pravzaprav lahko rečem, da so mi bile številne ljubezni položene v zibelko.«

V Delnicah ni Tone pogrešal ničesar, razen malo več sonca. »Ne boste verjeli, v Delnicah je slabega vremena več kot 180 dni na leto - ali dežuje ali sneži. Morda sem si prav zaradi tega zaželel iti na morje, v pomorsko šolo. Vendar, žal ali na srečo, kakor se vzame, so mi jo zaradi nekoliko slabšega vida odsvetovali. Tako sem se odločil za gimnazijo in kasneje medicino.«

V Ljutomer

Medicino je Tone dve leti študiral na Reki, diplomiral je v Zagrebu. Potem spet staž na Reki, kamor se je iz svojih Delnic vozil z avtobusom, za katerega si je denar sposojal od očeta. »Ni šlo drugače, študentskega posojila ni bilo več, službo pa je bilo težko dobiti. Veliko prošenj sem napisal, pa ni bilo želenega odgovora, dokler od prijatelja, dr. Sokoliča, nisem zvedel, da nekje v Sloveniji potrebujejo zdravnike. Niti za hip nisem omahoval. Sicer so me namesto smučišč pozdravili vinorodni griči, kar pa se je zelo hitro izkazalo kot dobro in prijazno.«

Začetek v zdravstvenem domu v Ljutomeru ni bil ravno tak, saj so bili ljudje nezaupljivi. »Ni čudno,« pripoveduje dr. Raspor. »Fluktuacija v zdravniških krogih je bila izredno velika. Prišli so in odhajali, komaj se je pacient na enega navadil, ga je zamenjal drugi. Jaz sem ostal in si zato hitro pridobil zaupanje.«

Po štirih letih so mlademu zdravniku potrdili specializacijo iz ginekologije, ki pa prav zaradi pomanjkanja splošnih zdravnikov ni bila uresničena. Sledita dve leti v

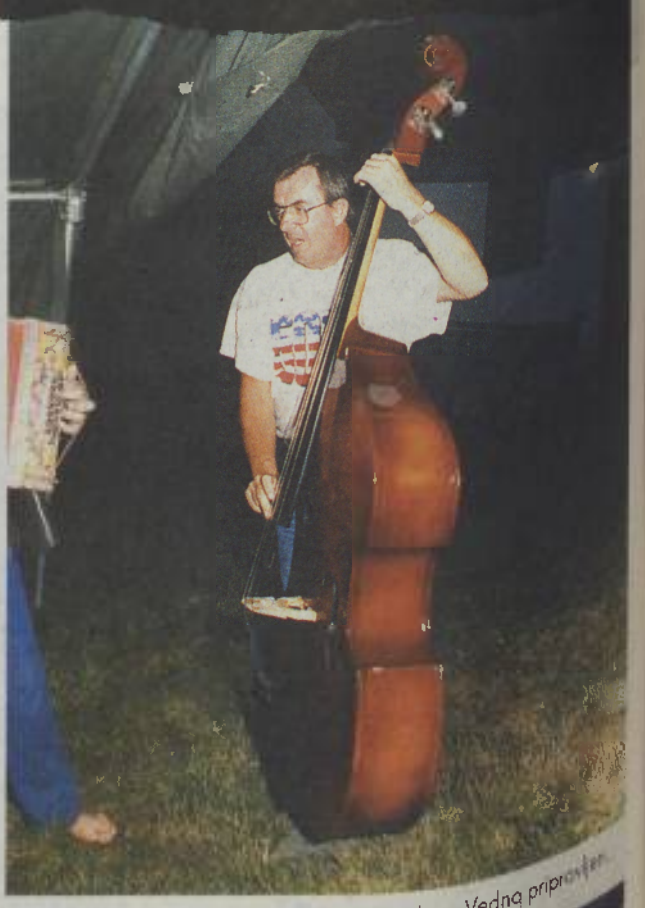

Ob dobrem glasu in harmoniki še kontrabas. Vedno pripravljen.

Jadranje – sprostitev

Kdo pa so ti mladi fantje?

V Murski Soboti so vsak petek zvečer vse do druge svetovne vojne židje hiteli v svojo sinagogo, moški pa so se že pred sobotnim obredom pred to zgradbo zbirali ter med sabo klepetali o dnevnih in tedenskih vsakovrstnih novicah. Židovska cerkev, imenovana sinagoga, je stala v Murski Soboti v Lendavski ulici, na kraju, kjer je danes tako imenovani židovski blok.

»Sobočki židovje« pred svojo cerkvijo

V Lendavsko ulico so Židje prihajali peš, s kolesi, tisti iz dalnje okolice pa s konjsko vprego, nekateri celo v kočijah. Svoje bogoslužne daritve in prošnje monoteističnemu bogu Izraela so opravljali tudi v sobo zjutraj, saj je to tedenski judovski praznik, dela prost dan in za vsakega vernika, ki sledi božji postavi, se spodobi, da počasti *sabat* - judovsko soboto, ki se prične v petek zvečer in konča naslednji dan ob sončnem zahodu. Sprejem v sinagogi sta bila razkošen: pokrit s *kitlom*, to je bel plašč s črnim vzorcem, in kantor, ki je s svojo hebrejsko melodijo vnašal opoj v predstavnike izbranega *ljudstva*. Tudi ti so z radostjo pričakovali oranju iz Tore, knji-

Taler je - prijazen in duhovit, v družbi vedno dobrodošel.

ge postave, iz katere je bral rabin, ženske in otroci, fantje do trinajstega leta starosti, pa so le vestno poslušali in opazovali potek dogajanja z balkona, imenovanega tudi galerija. Tega je imela skorajda vsaka sinagoga, tudi lendavska, beltinska pa je bila pri tem izjema.

Po besedah starejših Sobočanov naj bi imeli židje v Murski Soboti svoje obrede že v prvi polovici 19. stoletja, in sicer v Kučanovi hiši v današnji Zvezni ulici, to je med današnjo novo knjižnico in trgovsko hišo. Nekaj pred letom 1860 je grof Szapary podaril izraelitski skupnosti zemljišče ob Lendavski ulici, kjer je bila kmalu pozidana prva soboška sinagoga. Toda zaradi naraščajočega judovskega prebivalstva je postala že v začetku 20. stoletja premajhna in so se dogovarjali za novo sinagogo, tako da so že leta 1907, v mesecu maju, v času murskosoboškega rabina Kissa, ob prisotnosti drugih rabinov, kantorjev ter druge judovske duhovščine in inteligence položili kamen za novogradnjo. Načrt za gradnjo sinagoge je narisal najpomembnejši madžarski judovski arhitekt Lipot Baumhorn. Ta je bil študent Ödona Lechnerja, znanega kot očeta madžarskega umetnostnega sloga art dekor, ki je narisal načrte kar za štiriindvajset sinagog na Madžarskem, vključno s sinagogo v Murski Soboti. Zidarska dela za gradnjo sinagoge in rabinariata (stavba, v kateri je stanoval rabin - kantor in v kateri so bile še učilnice za verouk), je prevzel Bela Bereny, zidarski mojster iz Keszthelya na Madžarskem. Nadzornik gradnje pa je bil Sobočan Lajos Wolfarth. Otvoritev te veličastne, v romanskem stilu grajene sinagoge je bila deževnega 31. avgusta 1908. Takrat se je na slovesnosti zbralo veliko židov iz bližnje in daljne okolice. Na otvoritvi sta bila tudi evangeličanski pastor in katoliški duhovnik. Sinagoga je bila na zunaj kot imeniten ogromen orientalski objekt v neomavrskem slogu, od znotraj pa kot sakralna, s kristalnimi lestenci in s številnimi menorami ter s pisanim okenskim steklom okrašen tempelj, imenovan vzhodnica. Le kako je morala biti ta izraelitska skulptura po letu 1945 porušena, ko pa je preživela nacizem, ki je bil njen največji rušitelj? Nacizma pa ni preživela večina vernikov, ki so se v njej zbirali. Ti so bili v njej zaprti na usodno noč 26. aprila 1944 (pred šestdesetimi leti), naslednjega dne pa so jih deportirali v s strahom izgovarjani Autschwitz. Kot je zadnji soboški nadrabin dr. Lazar Roth, znan kot dober govornik, filozof in kritik, pred kruto smrtjo v plinski celici pel poslednji pesmi Kabalat Shabat in Ose Shalom ter molil bogu Jahveju Shema Izrael, tako je tudi propadla kultura Abrahamovega rodu pri nas in skorajda po vsej Evropi, kjer je ne obnavlja mladi rod židovskih vernikov. Roth je bil v Auschwitzu usmrčen že tri leta prej kot večina židov iz Prekmurja. Vsem tem, ki so bili, gradili, s svojo kulturo, čeprav brez Jezusa, zaradi česar so bili večkrat tudi zatirani pred ljudmi druge veroizpovedi, dali pečat Soboti in nazadnje umrli, izrekam v imenu mlade judovske generacije *toda raba*, kar pomeni hvala lepa.

Bojan Zadravec

Ljudje širokih src

»Jaz v Gorskem Kotarju in Pomurju,« pravi. »Takšno nas je naredilo življenje. Morda se mi prav zaradi tega ni bilo treba posebej prilagajati. Oboji radi pojemo, sam sem bil nekaj let član Moškega pevskega zbora Ljutomer. Radi imamo narave, ki jo poskušamo ohranjati takšno, kot se nam je razkazala. Lovske strasti so podobne, že vrsto let sem član lovske družine Ljutomer. Povedati pa moram, da najraje lovim pri Prosenjakovcih. Kako lepo je Goričko, kakšni ljudje so Goričani! Ko zmaga eden, zmagajo vsi. Takšno nesebično veselje je redko. Druži nas tudi ljubezen do belih strun. Tudi sicer v Prekmurju ni, vendar je znano, da so tudi številni Pomurci dobri smučarji. Tudi pri jadranju, moji zadnji veliki ljubezni, je podobno. Kot sem že povedal, se soncu, morju in jadranju prepuščam zaradi edine slabe delniške strani - vremena. Vi, Pomurci, pa ste itak mornarji – panonski.«

Za zdravo srce

Dr. Zoran Raspor je pred dvema letoma doživel infarkt. Kot zdravnik pravi, da precej močnega in veliko dobre volje je bilo potrebno, da se je življenje spet postavilo v prave tirnice. Sicer ne takšne, po katerih je lokomotiva vihrala prej, vendar ...

»Delam štiri ure, čeprav so mi to mnogi odsvetovali. Ne morem iz svoje kože. Biti doma, se družiti z ljudmi s podobno usodo, to ni zame. Zjutraj nočem več pomisliti: Hvala bogu, da sem živ. Življenje je treba živeti – v delu, v svojih zanimanjih, v družbi najdražjih. Se paziti, seveda, nočem se odrekati tistemu, kar imaš najraje. Trenutno užitke v gradnji hišice na hribčku blizu Ljutomera, s katerega lahko objamem smučišča na Pohorju, lovišča na Goričkem in rodno Hrvaško.«

R. Ficko

VANEKOV KOUT

Mlada Revolucionarna Demokratična Akcija

mrda

Smo se pokazali na volitvaj, kak nan je za nouvo Evropo. Po volilnoj udelžbi smo bilij skoro zagnji. Sefele so modruvali zakoj so lidje nej šli na volitve. Ka je prej bilou slabo vrejme. Ges pa mijslin, ka se liden gladko svira za slovenske poslance v evropskon palrlamenti pa za njitve gezere eurof na mejsec. Velki gvinaš je pa grato glavni slovenski čebelar pa amaterski orgličar Lojze Peterle. No pa nika, de njin fajn tan špilo f pauzi pa de njin med talo. Mlejko nan pa tak prejk teče že f Sloveniji kak bi radi cejno doj vdarili. Pa se začajo napovedi kak ta nan v evrospkoj uniji med pa mlejko tekla v istino obračati.

Pouleg Kučanovoga foruma 21 pa smo še eno modrijo v Sloveniji doubili. Kak kontra Kučanovin starin rdečin direktoran si je Janša fkukper zbobno Zbor za republiko. Mejšani je te zbor. Poleg Janšovi jurišnikof, se je tan znajšo do zaj najmenje pokoren član LDS-a, naš zvunešnji minister Dimitrij Rupel. Kak se je on ta znajšo samo on zna. Mogoče je še izda čemeren, ka so njemi njegovi ldsesovci nej dali diplomatske akademije delati. Pa si zaj znankar mijsli če prestopin pa jo mogouče li dobin. Tak smo f toj slovenskoj politiki kak pri fuzbali. Lejko bi uvedli pomladni pa gesenski prestopni rok. Samo kelko je meni znano je sigdar za se krijf trener. Fuzbaleri za velke pejneze labdo tirajo gor pa doj po igrišči, pa špilajo pri tisti što da več. Politiki pa (gvušno šenki) po svojon trdnon prepričanji stoupijo f tisto stranko štera jih s svojin programon najbole prepriča. Bar tak san si ge mislo ka bi naj bilou. Kak dugo pa ka de te zbor popejvo mo še čuli. Ati je pravo ka je v eno gvušen. Partizanski pesmi nede pouleg. Edino če si »Na juriš« predelajo.

Švedski kralj je prišo gledat deželico na sončni strani Alp. Tak je se lipou pri nas. Meni je samo nej jasno, kak je Drnovšek tak rano začo s tejmi kralami pa kralicami. Bivši predsednik , naš »zemljak«, je s ten začo zadnji pou leta kak je predsednik bil. Še kamele je odo jahat. Mogouče pa ma v rokavi kakšega aduta. Pouleg Foruma pa Zbora mogouče dobimo še kakšo trečo taborniško oragnizacijo. Pri nas je se mogouče.

Ljubezen s sosednjof Hrvaškof pa je nainok gratal brezmejna. Slovenija s srcem in dušo podpira vstop Hrvaške v Evropsko unijo. Zmejs se malo za hec pa štukajo za piranski zaliv. Pa smo toga že vajeni. Vmojoj maloj glavi pa si misjlin, ka se tü za drüjgo nejde, kak ka Evropska unija še dale šče meti granico doj na jug. Pa na Jadran se nesmi pozabiti. Ta še izda radi odijo potomci arijske rase.

So nam pa naš ministerski predsednik gospod Rop prejšnji keden cejlo vrtnarijo podarili. Z njegovi ust je prišla izjava, ka de leta 2013, Slovenija prehitela najbolj razvite države Evropske Unije. No jasno je ka do jeseni volitve, samo zakoj si je pa glij nesrečno 13 -tko zbral pa ne ven. Ka mo li še se čuli letos?

Falabougi, mij deca idemo na počitnice, pa tej naši glavni tüj. Znankar do prejk sindikata šli f kakše razpadnjene bungalove na Bahame pa Maldive. Ka do v meri premislili s ken do nas krmili septembra.

*Pouleg sej tej strank pa zborof pa forumof z atijon že en lejpi čas brodiva, ka bi napravila nouvo stranko. **MRDA** de se zvala. Tou je kratica **Mlada Revolucionarna Demokratična Akcija**. Ati je pravo, ka de lejko član sakši šteri se strinja z imenon stranke, pa tou še aktivno dela. Naš politični program pa de ka mo te ka so zaj pri kopanji vö MRDA – li. Rupla ati nede zval, čiglij je gvušen ka bi fčasi bil za tou, ka se nan pridruži. V našoj stranki de se popejvalo, gelo pa pilou. Pa še si sami plačamo.*

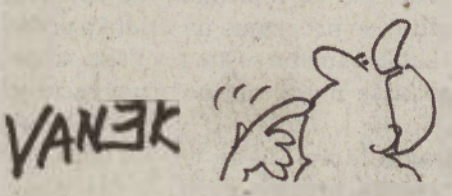

V izogib napačnemu razumevanju kratice!

** mrda – miganje, (rit)mično premikanje.*

Slovenci vseh dežel, MRDAjte se.

Priprava novega računalnika

Ste kupili nov računalnik in imate vse svoje pomembne podatke in programe na starem računalniku? Vedno, ko kupimo novi računalnik, smo v enaki situaciji, da moramo spraviti vse svoje stvari s starega na novega. Premik podatkov, nastavitev in aplikacije na novi računalnik je lahko zelo težavno delo. Postavlja se seveda vprašanje, kako se ga lotiti.

Najprej moramo postaviti nov računalnik blizu starega. Če imamo možnost, priklopimo oba računalnika v omrežje. Novi računalnik potrebuje za priklop v omrežje svoje omrežno ime, ki mora biti drugačno, vsaj začasno. Druga možnost povezave je prek paralelnega kabla. Povezava bo v tem primeru precej počasnejša, vendar lahko pustimo celotno zadevo teči tudi čez noč.

Ko sta računalnika povezana, se moramo odločiti za tehniko premika. Win-

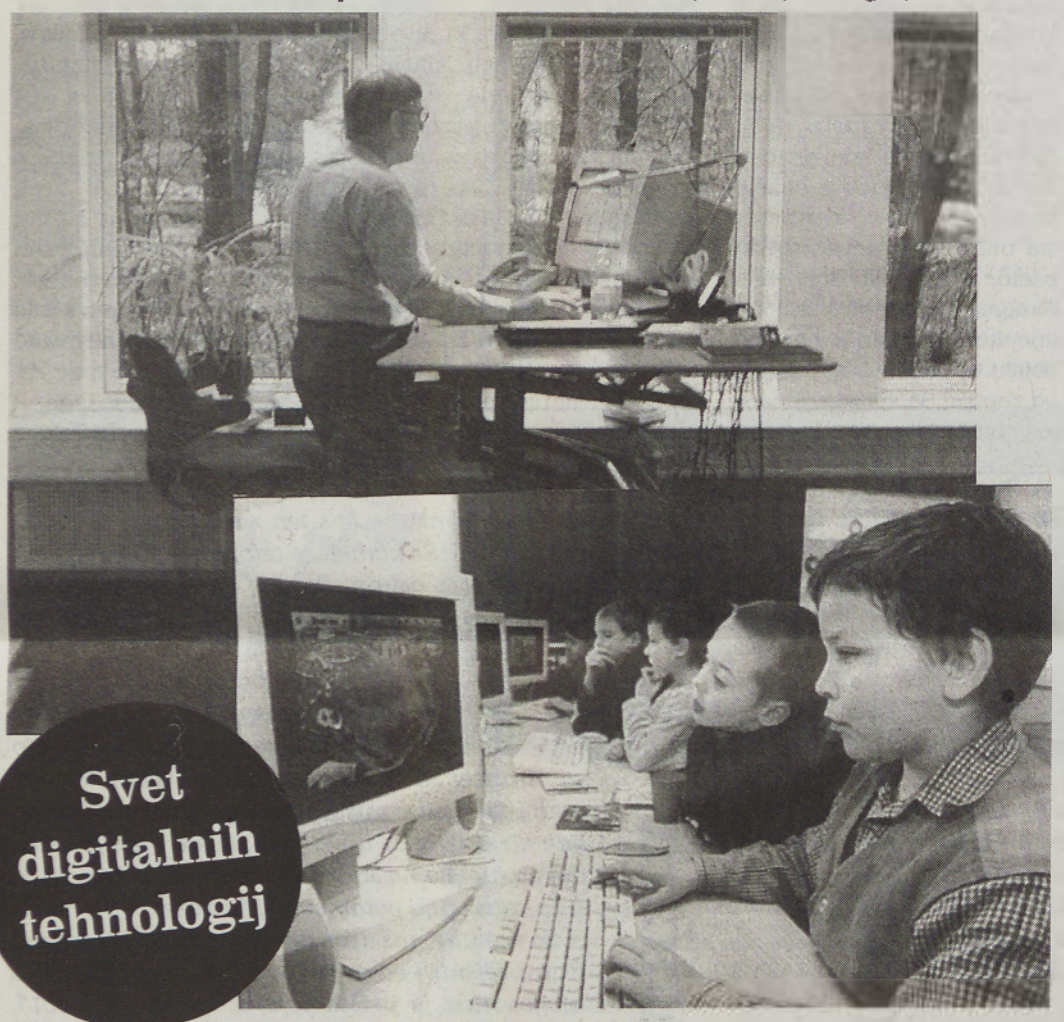

Svet digitalnih tehnologij

dowsi XP imajo v ta namen vgrajeno funkcijo, imenovano »Files and Settings Transfer Wizard«, ki to nalogo dobro opravi, vendar ne podpira povezave prek paralelnega kabla. V tem primeru je rešitev lahko program Move Me podjetja Spearit Software, ki je namenjen ravno kopiranju prek kabla. Ima še to prednost, da poleg podatkov in nastavitev prenese tudi programe. Je pa treba uporabo programa plačati (20 dolarjev za posamezni premik).

Vaš stari računalnik verjetno nima windowsov XP, zato ne boste mogli uporabiti omenjene funkcije. Rešitev je, da namestite windowse XP na novi računalnik in od tam zaženete funkcijo. Sama funkcija omogoča tudi, da se podatke prenese na disketo ali CD in se jo tako lahko zažene tudi s starega računalnika. Že omenjena slabost te funkcije je dejstvo, da moramo sami ponovno namestiti vse programe na novem računalniku. Lahko nam pa sestavi seznam programov, ki še manjkajo na novem računalniku.

Za uporabo programa Move Me ga je treba namestiti na obeh računalnikih. Če bo šlo vse po sreči, kar se pri premikih sistema ne dogaja vedno, bodo vsi programi uspešno nameščeni na nov računalnik.

Obe orodji sta dokaj enostavni za uporabo in uporabnika na intuitiven način vodita skozi celoten postopek. Pred uporabo je dobro zapreti vse druge programe in biti pripravljen na izmenično uporabo enega in drugega računalnika med postopkom. Ob kopiranju pa je potrebna tudi precejšnja potrpežljivost.

Po končanem premiku lahko začnemo uporabljati nov računalnik za vsakodnevna opravila, stari računalnik pa je dobro imeti še nekaj časa v pripravljenosti. To je koristno, če ugotovimo, da se kakšna datoteka ni prenesla ali da je prišlo do kakšne druge napake med procesom kopiranja. Šele ko smo zares prepričani, da je na novem računalniku res vse tako, kot želimo, lahko star računalnik odstranimo. V primeru, da na računalniku ni bilo pomembnih podatkov, je odločitev za premik na nov računalnik enostavna. V nasprotnem primeru pa je pomemben še en korak. Če se bomo računalnika znebili (prodali, podarili ...), je dobro, da zbrišemo z njega vse podatke. Ker so nekateri podatki lahko zaupni in osebni in ne želimo, da jih vidijo drugi, jih moramo pravilno zbrisati. Vsak malo bolj podkovan računalničar bo znal povedati, da ko nekaj zbrišete z diska, tega dejansko ne odstranite, le v evidenci datotečnega sistema več ne obstaja. Za fizično brisanje z diska pa obstajajo programi, ki zbrišejo (in prepišejo) dele diska, kjer so datoteke, namenjene za odstranitev. Med temi so 12Ghosts Shredder, Eraser, Secure Clean in drugi. V tem primeru je nemogoče, da bi kdorkoli lahko našel vsebino prvotne datoteke.

Orodja za premik podatkov med sistemi nam lahko precej olajšajo delo. Vsak, ki je že kdaj dobil nov računalnik in je moral celotno zadevo postavljati na noge ponovno od samega začetka, ve, koliko dela in živcev je potrebno, da je na novem računalniku res vse tako, kot smo imeli na starem. Želim vam lahko le še čim manj sivih las ob nameščanju vašega novega računalnika.

Mag. Matej Gomboši

Z našega štedilnika

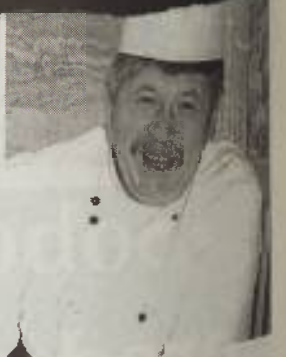

Branko Časar

Gobov kapučino

Sestavine: 120 g jurčkov, 120 g lisičk, 120 g pora, 100 g masla, 30 g česna, 300 g toasta, sol, por, šopek peteršilja, 20 cl sladke smetane, 4 jajca

Priprava

Gobe očistimo in pod hladno vodo splahnemo. Por narežemo na kolobarje. Maslo v ponvi segrejemo, na njem posteklenimo narezan por ter začinimo s soljo in poprom. Dodamo poljubno narezane gobe in jih počasi pražimo, da iz njih izhlapi odvečna tekočina, nato dodamo še sesekljan česen za aromo. Potresemo s sesekljanim peteršiljem in odstavimo z grelne plošče. Nato si pripravimo štiri skodelice, v katere naložimo pripravljene gobe. Na gobe položimo toast v obliki modelov, ki ga zalijemo s sorazmernim deležem sladke smetane in pokrijemo z jajcem, pečenim na oko. Vse skupaj postavimo v pečico in pečemo 10 minut pri 180 °C. Pečene takoj postrežemo.

Rožmarinovo nabodalo

Sestavine: 600 g svinjskega fileja, 4 vejice rožmarina, sol, poper, olje za pečenje

Priprava

Svinjske fileje narežemo na dva centimetra debele rezine, ki jih solimo in popramo. Rožmarinovim vejicam odstranimo lističe na spodnjem olesenelem delu. Steblo z vršičkom uporabimo za nabodalo. Meso nabodemo in na šibkem odprtem ognju zlato rumeno zapečemo. Pečeno takoj postrežemo.

Kruhov cmok z bučkami

Sestavine: 240 g belega kruha, 3 cl bučnega olja, 180 g buč, 40 g čebule, 15 cl mleka, sol, poper, 3 jajca, bučno olje za premaz, bučno olje za pečenje

Priprava

En dan star beli kruh narežemo na kocke. Bučno olje segrejemo in na njem posteklenimo na kocke narezano čebulo, ki jo zalijemo z mlekom in dobro prevremo. Narezane kruhove kocke prelijemo s pripravkom, solimo in popramo. Premešamo, dodamo na kocke narezane bučke in jajca. Vse skupaj rahlo premešamo. Pustimo počivati 10 minut. Nato vzamemo alu folijo, premažemo z oljem in nanjo preložimo kruhovo maso, zvijemo v cmok, krajce dobro stisnemo in 30 minut kuhamo v vodni kopeli. Odvijemo in cmok narežemo na tri centimetre debele rezine, ki jih v ponvi na razgretem olju popečemo.

Stročji fižol s paradižnikom

Sestavine: 240 g svežega stročjega fižola, 40 g česna, 80 g masla, 160 g paradižnika češnjevca, sol, majaron, bazilika, voda po potrebi

Priprava

Maslo v kozici segrejemo, dodamo mlad in očiščen stročji fižol, malo prepražimo, po potrebi zalijemo in do polovice pokuhamo. Nato dodamo česen in majaron. Dušimo do treh četrtin, nato dodamo paradižnik češnjevec in vse skupaj še dušimo. Po potrebi zalivamo. Pri serviranju potresemo s sesekljano baziliko.

Torta z jajčnim likerjem

Sestavine: 5 jajc, 80 g masla, 100 g sladkorja, 1 zav. vanilin sladkorja, 100 g naribane čokolade, 200 g mletih mandljev, 2 cl jajčnega likerja, pol zav. pecilnega praška, 20 cl rastlinske smetane, ... cl jajčnega likerja

Priprava

Maslo penasto umešamo, dodamo rumenjake, vanilin sladkor in polovico sladkorja. Mešamo tako dolgo, da se sladkor popolnoma razmeša. Ko je sladkor razmešan, dodamo mlete mandlje deljne s pecilnim praškom, 2 cl jajčnega likerja in naribano čokolado. Vse pomešamo. Beljake s preostalim sladkorjem stepemo v trd sneg, ki ga narahlo vmešamo v mandljevo maso. S tako pripravljeno maso napolnimo pomaščen in pomokan tortni model. Pečemo v segreti pečici 45 do 50 minut pri 175 °C. Torto ohladimo. Ob straneh jo premažemo s četrtino stepene smetane, preostalo smetano pa gosto nabrizgamo na zgornji rob torte. V sredino tega roba vlijemo 15 cl jajčnega likerja, da lepo razteče. Torto damo za 30 minut na hladno.

Začimbe kot zdravilo

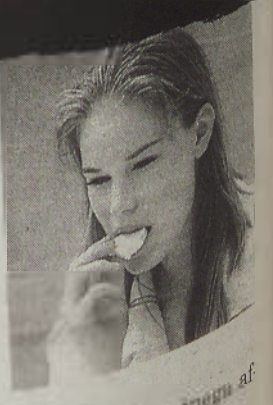

Vpliv na zdravje nekaterih nam manj znanih začimb, delno povzemam iz knjige »Začini i zdravlje«, avtorja Saše Radiča. Tako:

INGVER: raste v tropskih krajih. Znanstvene raziskave so pokazale, da krepi imunski sistem, preprečuje vrtoglavico in nastajanje čira na želodcu, lajša revmatične bolečine, preprečuje nastajanje holesterola, tumorjev (posebej raka kože). V kombinaciji s česnom je učinkovit pri zmanjšanju sladkorja in maščob v krvi. Pomaga pri jutranjih slabostih, posebej slabosti povzročenih s kemoterapijo.

CHILI: Znanstvene raziskave so pokazale, da so biološki učinki različni in še vedno ni dokaza o njegovi neškodljivosti. Nekatere raziskave kažejo, da Chili zavira rast rakastih tvorb in pomaga pri hitrem prebavljanju hrane. Druge trdijo, da prispeva k nastanku tumorja na debelem črevesju, želodcu in jetrom. Prekomerno uživanje chilija pa naj bi povzročalo poškodbe sluznice prebavnih organov in preprečevalo resorbiranje hranljivih sestavin v krvi. Vsebuje veliko vitamina C.

KURKUMA: Raste v južnih predelih Azije. Znanstvene raziskave so pokazale, da kurkuma krepi imunski sistem, znižuje holesterol, pomaga pri celjenju ran, preprečuje nastanek čira na želodcu. V ljudski medicini jo uporabljajo proti ugrizu kobre, pri ženskah pa proti prekomerni poraščenosti.

KARDAMON: Domovina kardamona je srednja Indija. Pomaga pri izločanju želodčne kisline, preprečuje krče in ima protivnetno delovanje. V ljudski medicini velja za močnega afrodizijaka.

KORIJANDER: Prihaja iz Sredozemlja. Novejše raziskave kažejo, da preprečuje nastanek tumorja na debelem črevesju in da ima močno antidiabetično in antioksidantno delovanje. Naj bi preprečeval nastajanje spermatozoidov.

Ob omenjenih vzhodnjaških začimbah, ki se dobijo tudi na našem tržišču, ne smemo pozabiti na naše prav tako zdravilne začimbe in začimbnice, kot so timijan, rožmarin, bazilika, origano, melisa, meta, žajbelj, idr., ki jih poznamo in uporabljamo. Tudi gojimo jih sami - če ne na vrtu, pa v lončkih na okenskih policah.

Jedi, začinjene s pravo mero začimb ali začimbnic, ne bodo dale samo piko na i, temveč nas bodo pripeljale do boljšega zdravja in počutja. In vonjale bodo lepo.

F.C.

Besede mode

Ramena

Ramena pomenijo moč, silo, posebej moška. Konstitucija ženskih ramen je dosti nežnejša, zato so v osemdesetih letih prejšnjega stoletja prevladovala oblačila, ki so poudarjala ta del telesa. Ženske so svojo enakopravnost hotele pokazati na način, ki je bil takrat v modi malone zapovedan.

Danes je drugače. Ženske so zašle druge poti oblačenja tudi zato, ker je moda ponudila individualni izbor. Tudi moč je mogoče kazati na več načinov. Lepo se je zavedati, da za to ni potrebna suknjič z nemogočimi blazinami v predelu ramen. Ramena lahko poljubno odkrivamo in zakrivamo. Njihova lepota je v tem, kakršna v resnici so. Treba se je le spomniti, da poslovni bonton ne odobrava razgaljenih ramen niti v največji vročini.

Asimetrija

Kroji bluzic in majic so asimetričnih linij, ki poudarjajo lepoto v napakah. Naše oko pogosto išče neko asimetrijo, dvojnost, par. Ko tega ne zazna, išče lepoto v nepravilnem. Zadrge in podobni modni dodatki vedno pogosteje krasijo oblačila, hkrati pa omogočajo večjo funkcionalnost. Spomin na zadrge sega sorazmerno v bližnjo zgodovino, saj vemo, da so se oblačila zapenjala z gumbi in zankami že v srednjem veku. Včasih se zdi, da moda kuka celo daleč nazaj in se poslužuje starih načinov zapenjanja na nov in svež način.

Široka ramena

Nekatere ženske si jih želijo, drugim predstavljajo problem pri oblačenju. Širina ramen zelo vpliva na naš videz, in to celo bolj, kot se zavedamo. Takrat, ko se pogledamo v novi obleki v ogledalo in vemo le to, da nas nekaj moti, je pomembno razmisliti tudi o razmerju barv, o različnih spodnjih in zgornjih delih oblačil, predvsem pa o tem, kakšno je celotno sožitje oblačil z našim telesom.

Včasih je rešitev, če poudarimo samo določen del telesa tako, da nas pogled v ogledalu prijetno preseneti. Če nam široka ramena povzročajo težave pri oblačenju, je dobro razmisliti o temnejših barvah oprijetih majic, bluz in šalov ter o svetlejših in širših spodnjih delih. Izrezi naj ne bodo horizontalni, ampak na V in U. Tudi modni dodatki v obliki brošk in drugega nakita lahko privlačijo pogled na mesta, kjer si ga sami želimo.

Tatjana Kalamar Morales

Na lekarniški tehtnici

Največ kofeina užijemo s pitjem kave, pravega čaja, kole in kakava. Je dramilo za umsko in telesno dejavnost, ker spodbudi osrednji živčni sestav. V jetrih ga presnavljajo encimi družine citokrom P450, še posebno izoencim CYP1A2, zato kofein medsebojno deluje z mnogimi zdravili. Presnovljen se lažje izloči iz telesa, zato vsa zdravila, ki zavrejo jetrno presnovo kofeina, zadržijo kofein v telesu. Njegova raven v krvi je tedaj ob enakem odmerku večja. Na srečo ima kofein velik terapevtski razpon in večina zdravilskih interakcij, ki zadržijo kofein v krvi, ni klinično pomembnih. Seveda pa se lahko spremeni tudi učinek drugega zdravila v kombinaciji.

Zdravila in kofein – tehtanje podrobnosti

Kofein in drugi ksantini

Običajno so neugodni kofeinski učinki šibki. Denimo, človeka, ki je popil preveč kave, pesti glavobol, postane živčen in nemiren ter ga tare nespečnost.

Takšne nevšečnosti se pojavijo mnogo prej, preden bi se mogli zaradi čezmernega odmerka razviti nevarni mišični krči in krčenja ter motnje v srčnem ritmu (aritmije). Nasprotno ima sorodni teofilin (zdravilo za lajšanje dihanja) ozek terapevtični razpon in preseneti s toksičnostjo brez predhodnega blagega opozorila.

Toksični učinki sorodnih učinkovin se seštevajo, zato ima lahko bolnik, ki se zdravi s teofilinom, resne težave po pitju čezmernih kofeinskih napitkov.

Nevarnost je še večja, če bolnik jemlje še kakšna druga zdravila, ki zadržujejo kofein v krvi, in če je nedavno opustil kajenje in ni prilagodil teofilinskega odmerka. Vsi ksantini, sem spadata kofein in teofilin, stopnjujejo izgubo kalija (hipokaliemija), ki jo povzročijo nekateri diuretiki.

Kofein in zaviralniki beta

Zaviralniki adrenergičnih receptorjev beta upočasnijo srčni utrip, znižajo krvni tlak in omogočijo zadostno oskrbo kisika v srčni mišici. Terapevtsko ugodni učinki se uporabijo za zdravljenje angine pektoris in hipertenzije. Pri kadilcih so zavrti, zato se ti morajo zdraviti z višjim odmer-

kom zdravila. Kofein okrni zdravilne učinke mnogo manj, kot to stori tobačni dim. A večji odmerki kofeinskih napitkov, posebno še skupaj s kajenjem, niso skladni s tovrstnim zdravljenjem.

Kofein in alkohol

Mnogi prisegajo na kofein kot priročno sredstvo za streznitev. Prikupno, a žal napačno mnenje je spočel gospod J. M. Walsh. Ta Američan je daljnega leta 1894 v besedilu o kavi zapisal: »Nič ni boljšega zoper pijanost kakor močna, sveže pripravljena črna kava, popita brez sladkorja ali mleka ...« Raziskave, narejene slabih sto let pozneje na velikem številu prostovoljcev, so pokazale, da kofein nima moči, izboljšati psihomotorne sposobnosti, ki jih je alkohol oslabil. Še več, v teh okoliščinah zmanjša preudarnost in povzroči nenadno zaspanost. Dobronameren ukrep postane nevaren, ko se odloči voziti ali upravljati stroje domnevno trezen, a v resnici utrujen človek.

Kofein in odvajanje od alkohola

Odrekanje alkoholu naredi bolnike razdražljive, nespeče in plahe, kofein pa te simptome okrepi. Ker zdravljeni alkoholiki radi segajo po kavi, obstaja tveganje, da se bodo od kofeina vznemirjeni vrnili v pomirjujoč alkoholni objem. Nevarnost je večja, če se odvajajo od alkohola s pomočjo zdravila disulfiram, ki zveča kofeinsko raven v krvi. Zato naj ne pijejo preveč kave. Brezkofeinska kava in čaj sta primernejša.

Kofein in antipsihotiki

Pri pivcih kave je zahtevnejše zdravljenje psihoz z litijevim karbonatom. Čezmerno pitje kave zmanjša raven litija v krvi, opustitev pitja jo zveča. Psihiatrični bolniki, ki ne pijejo kave, imajo prednost pred tistimi, ki jo pijejo, ker se lahko zdravijo z manjšimi odmerki tega zdravila. Opustitev pitja kave brez zdravniškega nadzora pa ni priporočljiva iz dveh razlogov. Odtegnitev kofeina lahko povzroči glavobol in utrujenost, ki poslabšata afektivne in shizofrene psihotične motnje, poleg tega postane koncentracija ob neprilagojenem odmerku litija v krvi toksična.

Nasprotno pa kofein pomembno zveča krvno raven antipsihotika klozapina. Ob vodeni terapiji ni težav. Pri zdravljenju z visokimi odmerki zdravila, in če se v kratkem času popije preveč kave, pa nastopijo težave z več stranskimi učinki.

Kofein in pomirjevala

Kofein zmanjša učinke benzodiazepinskih pomirjeval in uspaval. Ne ve se, ali jim nasprotuje na mestu delovanja ali pospeši njihovo izločanje iz telesa. Vsekakor ni dobro piti kave zvečer, ker lahko kljub uspavalom onemogoči dober sen. Koristna je zjutraj, če odpravi omotičnost in mentalno počasnost po uspavalih. Sorodni aminofilin se iz enakega razloga uporablja za prebujanje po anesteziji z benzodiazepini.

Drugo

Zadrževalniki kofeina v telesu so v najrazličnejših skupinah zdravil. Neugodni kofeinski stranski učinki se lahko pojavijo pri zdravljenju z antidepresivom fluvoksaminom, toksični pa pri zdravljenju psoriaze z metoksalenom. Peroralna kontracepcija in hormonska terapija ne vplivata klinično pomembno na kofeinske učinke. A večji in podaljšan učinek kofeina naredi nekatere ženske nemirne in jim poslabša sen.

Nasprotno antiepileptično zdravilo fenitoin zveča jetrno presnovo kofeina in zmanjša kofeinski učinek.

Medsebojni vpliv z drugimi zdravili je lahko tudi koristen. Kot sestavina kombiniranih zdravil zoper bolečine - skupaj z aspirinom, kodeinom in paracetamolom - kofein okrepi analgetični učinek. S kofeinskim testom pa ugotovijo zvečano dejavnost jetrnih encimov, ki jo povzročijo nekatera zdravila in bolezenska stanja.

Janez Špringer, mag. farm.

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Zdravilni vodni tokovi v Pomurju

Zakaj pride do toliko banalnih napak pri določanju točk?

Odgovorov je kar nekaj. Tudi ta, da samozvani radiestezisti sploh ne obvladajo teorije radiestezije, ki nas uči, da zdrava človeška celica niha in ima valovno dolžino 0,5 m. Vsa sevanja, ki se približajo valovni dolžini 50 cm in frekvenčno niso previsoka ali prenizka, spodbujajo lastno nihanje celic. Ta pojav zelo pozitivno deluje na telo. Vsa elektromagnetna in druga valovanja, ki odstopajo od tega, spreminjajo svojo frekvenco in valovno dolžino celicam. To privede do pojava interferenc ter povzroči nenormalno delovanje in posledično po daljšem času bolezen celice. Telo nezavestno signalizira, da se ne počuti dobro. Čez čas bo- začutili utrujenost, mravljince, vrtoglavico, težje dihanje. Pri nekaterih se kar hitro pojavijo močni glavoboli, slabost, težave v okončinah. Dlani, ki smo jih držali nad točko, se obarvajo modrikasto, koža postane lisasta, žile na zunanji strani dlani pa nabreknejo. Kdor predolgo vztraja na teh točkah, tvega pojav močne slabosti, padavice in celo reakcija telesa. Zato predlagam ekstremno previdnost.

Vzroki za napačne meritve so lahko tudi drugje, kot npr. v površnosti merilca, želji po določenih rezultatih (merilec si že prej zamisli, kako rezultate si želi), neizkušenosti, vplivu avtoritete na tistega, ki meri (ker merilec ni zadosti samozavesten, le potrdi meritev drugih, ker se boji avtoritete) ...

Težko je na pamet govoriti o vzrokih. Dejstvo je, da so meritve napačne. Problem ni v tem, kako sposobni so bili merilci. Problem je v tem, da jim bolni ljudje zaupajo.

In kaj moramo vedeti, ko stojimo na energetskih točkah?

Zdravilni vodni tokovi v Pomurju (vir: Štefan Titan)

Če smo na akupunkturni zemeljski točki, ki naj bi bila zdravilna za človeka, bomo čutili prijetno toploto in umirjenost. Dlani moramo držati pred sabo, obrnjene navzdol, prsti naj so rahlo upognjeni. Ko jih čez čas pogledamo, bodo prijetno rdeče barve.

Vendar naj vas opozorim, da tudi točke, ki so na termalnih mineralnih pretokih, niso zdravilne, ampak delujejo blagodejno. Dajejo nam občutek prijetnega počutja, povečajo življenjsko energijo, ki pa se, žal, čez čas izniči.

Za konec bi poskušal apelirati na vas, drage bralke in bralci, da vsi skupaj pustimo Zemlji, da živi svoje življenje, in je ne uničujmo. Dajmo ji zadihati s polnimi pljuči in ne izkoriščajmo njene energije, s katero se sama vzdržuje.

Nagradna križanka

AVTOR: ŠTEFAN HAJDINJAK	NAČRTOVALEC VOJAŠKIH OPERACIJ	NASPROTJE PRAVICE	SLOVENSKI IGRALEC (STANE)	RIMSKI BOG LJUBEZNI	ANGLEŠKI PISATELJ DEFOE						
FOND											
STRAH PRED JAVNIM NASTOPOM											
PLOŠČATA RDEČKASTA MORSKA RIBA											
OBRI											
OBZIDAN POMOL IZ HIŠNEGA ZIDU				PRIPOVEDNA PESNITEV / KAMNITA GMOTA			ŽILA DOVODNICA	ARHITEKT MIHEVC	DEŽELA NA OBEH STRANEH PIRENEJEV	AMERIŠKA IGRALKA (LINDA)	MEVŽA, TEPČEK
EVGEN CAR			PREBIVALEC NAŠE DRŽAVE ARKTIČNA PTICA, ALK								
LESEN HODNIK NA ALPSKI HIŠI					LEVI PRITOK MURE / KRAJ PRI VELEBITOM						
PEN	PRAVOSLAVNI CERKVENI VLADAR POD TURKI	USTAŠKO TABORIŠČE V POSAVINI / INDIJANSKO NASELJE									
RAMENSKI NAŠITEK ZA ČINE								DALMATIN. ŽENSKO IME / PRITOK SAVINJE IZ VELENJA			
KRAJ NA HRVAŠKEM							PARJENJE SRNJADI / POMURSKI SHOWMAN (JOŽE)				
ITALIJANSKI PEVEC				PAZNIK V ZAPORU / KAKOVOST						KROTILEC ŽIVALI	MOTNJA, DEFEKT
ANTIČNO RAČUNALO					METANJE PUŠČIC V TARČO / IGRALEC BATES						
RAJKO LOTRIČ			LUKA V BOLGARIJI / DAR						ROMAN KONČAR / KOSMATENA TKANINA ZA PLAŠČE		
SLOVENSKI POPOTNIK IN FOTOGRAF (ARNE)								DEL CEVOVODA / KRAJ OB DRAVI S HE			
PSN	ČAROVNIK	ISLAMSKI BOG / KAČA VELIKANKA					KREDITNA KARTICA / TELESNA NAPAKA				
POMURSKA PEVKA											
SOKRATOV TOŽNIK					DESNI PRITOK LABE NA ČEŠKEM						
SLOVENSKI FILMSKI REŽISER (JOŽE)					KAJNOV BRAT / PRILAGAJANJE OKOLJU					JESENSKI MESEC	PRIZNANJE ZA DOBER DOSEŽEK
PEN	VIŠINSKA TOČKA / GOLG / LETALSKI NAPAD					ION Z NEGATIVNIM NABOJEM / TAMARA REPIĆ					
GRŠKA ČRKA			NEMŠKI FILOZOF (GEORG) / RITAJSKO BRENKALO				INKOVSKI VLADAR / NOVINAR BABAČIĆ				
ČETRTI RIMSKI KRALJ				PREBIVALEC IRSKE / FRANCOSKA TERORIST. ORGANIZ.					TONE GOGALA / BALETKA		
STALNA BESEDNA ZVEZA, FRAZA						HRVAŠKI PARLAMENT / DAVŠČINA					
HČI KRALJA DANAJA IZ GRŠKE MITOLOGIJE								ARABSKO OGRINJALO / MESTNA BABICA			
ANTON JANŠA							USTREZNA, DOPUSTNA KOLIČINA / ROD, PLEME				
VEČJA PTICA PEVKA, DROZG										ČAS BREZ VOJNE	KOSTUMOGRAFINJA VOGELNIK
IGRALKA RINA								NAZIV / TOMAŽ TERČEK			
LESENA SKLEDA, IZ KATERE JEDO PASTIRJI											
UTELEŠENJE BOGA VIŠNUJA V HINDUIZMU											

Rešitve VESTNIKOVE KRIŽANKE z dne 10. junija – DRUŠTVO DIMEK, BELTINCI

1. nagrada v vrednosti 10.000 SIT
Katica Tkalec, Mladinska 4c, 9231 Beltinci 15701603

2. nagrada kuharska knjiga Boug žegnjaj:
Marija Pihler, Bodonci 7a, 9265 Bodonci

3.-7. nagrada VESTNIKOVA MAJICA
Erika Kovač, Tešanovci 3a, 9226 M. Toplice
Lojzka Krpič, Gornji Slaveči 71, 9263 Kuzma
Angela Marič, Krog, Vodnikova 7, 9000 M. Sobota
Cvetka Melin, Ormoška 11, 9240 Ljutomer
Erika Pišek, Petanjci 63, 9251 Tišina

Nagrajencem čestitamo. Potrdila za nagrade bodo prejeli po pošti.

Povabilo k reševanju

Potrudite se in rešitev z osenčenih polj prepišite na dopisnico, ki jo skupaj z vašo davčno številko pošljite na naslov: VESTNIK, p. p. 107, 9000 Murska Sobota, s pripisom PENOVA NAGRADNA KRIŽANKA, do vključno petka, 2. julija 2004. Pet reševalcev bomo nagradili, in sicer z nagrado v vrednosti 10 tisoč tolarjev, knjigo, čestitko na Radiu Murski val in Vestnikovo majico.

Od 24. VI do 29. VII HOROSKOPEN

Pripravlja: Agencija Hgw

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN
(21. III. – 20. IV.)

Odnos so dela bo čedalje resnejši, vi pa boste vedno bolj zahtevni. S kupčijo še malo počakajte. Imeli bodo prepričljive argumente. Vas bodo prepričali? Odlična finančna priložnost v začetku druge polovice meseca. Proti koncu meseca se bo potrdil pregovor, da ni vse zlato, kar se sveti, pa tudi to, da je vesela druščina eno, zanesljivi prijatelj pa povsem nekaj drugega. Pazite na vašo kožo. Na glavo si dajte klobuk.

BIK
(21. IV – 21. V.)

Odločitve, ki jih boste sprejeli po občutku, bodo pravilne. Pomembni trenutki v odnosu z najdražjo osebo. Prihajajo zapleti, vendar ste na njih navajeni, zato boste tudi v prihodnje verjetno ukrepali po svoje in ne tako, kot bodo pričakovali drugi. Dogodek v začetku ne bo kazal, kako pomemben je, zato bodite pripravljeni. Jantar je vaš zaščitnik pred mnogimi boleznimi. Ne razkrivajte svojih načrtov z osebam, ki jih premalo poznate.

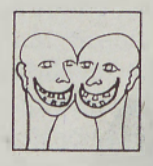

DVOJČKA
(22. V. – 21. VI.)

Da, da, mogoče je, da boste kmalu zelo zaljubljeni. »Ona« stran se tudi pripravlja, da bi vam nekaj povedala, vendar se boji, da bi zardela. Treba bo narediti majhno inventuro in pregledati dolgove. Če ste komu kaj dolžni, povrnite. Zdravje ni kritično, vendar priporočamo preventivo – redno uporabo medu in čebelarskih izdelkov. Tako si boste okrepili živčni in imunski sistem. Energije ne bo primanjkovalo.

RAK
(22. VI. – 22. VII.)

Nekako vam moramo povedati, da ste zadnje čase preveč zaverovani vase. Pustite, da tudi drugi občutijo, kako lepo je biti pomemben. Sicer se pa boste znašli v brezzračnem prostoru, ko boste dojeli, da vsega ne morete narediti sami. Izziv, s katerim se boste spoprijeli, vas bo prisilil v pogumno dejanje. Nekdo pričakuje, da boste pravični. Drobna pozornost bo dvakrat poplačana. Opravičilo ne bo prepričljivo.

LEV
(23. VII. – 22. VIII.)

Trmasti boste, ko bo šlo za vaše želje, in jezni boste, ko ugotovite, da ne gre vse tako kot bi hoteli. V glavnem morate vedeti, da se včasih po daljši poti pride prej kot po bližnjici in na silo. Izborili si boste posebno obliko svobode, v kateri boste potem uživali. Velika možnost, da se boste zanemarili. Vaše dobrote ne bodo jemali s hvaležnostjo, ampak se bodo delali, da je to nekaj normalnega, zato zadevo dodatno razložite. Rahla zadrega zaradi finančnih težav.

DEVICA
(23. VIII. – 22. IX.)

Spoznanje in dobra ideja vam bosta pri delu naredila veliko zadovoljstvo, čeprav ne bo vloženega kakšnega posebnega napora. Čustvena radost ob koncu tedna in nadaljevanje v začetku tedna, nato draga šola, ki vam bo prinesla pomembno izkušnjo. Pri reševanju zapletov ste včasih znali celo uživati. Prisiljeni boste igrati dvojno vlogo, v duši pa boste odločeni. Spustite se na tla in začnite reševati.

TEHTNICA
(23. IX. – 22. X.)

Morda je pred vami življenjsko pomemben izziv. Veliko možnosti je, da boste tvegali in tako zadevo usmerili v pravo smer. S časom boste dobro gospodarili, z denarjem manj. Neka skupina bi vas rada pridobila – hodite raje po svoji poti. Ne morete se odločiti, vendar tega drugi ne opazijo, zato se ne izpostavljajte. Nedolžen flirt se bo postopoma razvil in lahko postane nevarno razburljivo. Opazil(a) vas bo.

ŠKORPIJON
(23. X. – 21. XI.)

Dogodki bodo potekali hitro, vi pa ih bosta želeli spremljati in je mogoče je, da prida do težav. Verjetno se bo pokazalo, kdo je na vaši strani. Vse bo odločila oseba, od katere ne bi bili radi odvisni, vendar vam zaradi tega ni treba biti črnogled. Energijo polne lune v začetku meseca boste spretno izkoristili. Obdobje, ko prevelika drznost in naivnost ne bosta dali pravega rezultata za dosego cilja. Ne prehitevajte!

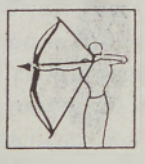

STRELEC
(22.XI. – 21. XII.)

Kar ugodno obdobje, ko boste kar nekaj časa zadovoljni s sabo in svojim ravnanjem. Občasno boste zadrego, čeprav po nepotrebnem. Morali se boste hitro odločiti, ker je zdaj pravi trenutek. Na začetku meseca nekaj zmede vas na financah, nato uživanje. Pluton dela, da se vaše življenje temeljito spremeni – prepozno boste pred tem izčrpani in nato navdušeni. Privoščite si dober dopust – tako se boste počutili kot prerojeni.

KOZOROG
(22. XII. – 20. I.)

Na razpotju se bo treba odločiti, ali žrtvo in s tem možnost večjega uspeha ali tagodni vsakdan. Po drugi strani pa morate poskrbeti, da ne boste ostali sami. V začetku meseca vam preti stres. Ob iskanju izhoda boste čutili nemoč in ste skoraj pozabili, kaj pomeni uživati. Poiščite družbo! Sicer dokaj prijeten mesec. Kasneje se bodo zadeve popravile, vendar od julija ne pričakujte veliko. Opazili bodo vaše delovne sposobnosti, morda jeseni ali pa že prej. Finančna injekcija morda že julija.

VODNAR
(21. I. – 19. II.)

Obdobje, ko ni treba pretiravati. Izkoristite ga za utrditev pozicije in dobro izhodišče za prihodnje. Stvari so torej umirjene, zato ne razmišljajte o tem, da bi se vrnili na teren, ker vas lahko spodmaknejo. Prijeten in dinamičen mesec s pestrim družabnim življenjem. Doma morda napetost in prepir. Prijatelj vas bo hotel zapeljati v tvegan posel, vendar iz te moke ne bo kruha, ker boste pritisk dobro izgelali in finančno ne boste prikrajšani.

RIBI
(20. II. – 20. III.)

Stvari boste hoteli priti do dna, in če bosta to največji uspeh, ki bo prinesel še drugo koristi. Poklicali vas bodo, da daste izjavo ali da boste priča. Že nekaj časa se niste zabavali in ste skoraj pozabili, kaj pomeni uživati. Poiščite družbo! Sicer dokaj prijeten mesec. Uživali boste v lahkotnih razgovorih in nabrali boste veliko pozitivne energije. Tudi če vam trenutno ni do tega, poskušajte biti pozorni do bližnjih.

Pen je, kratko rečeno, Vestnikova mesečna priloga in ima tudi sicer zvezo z naravnim mesečnim ciklusom. Ustanovljen je bil, da bi, v skladu z imenom in asociacijami, učinkoval kot časopisni pen (tnalo) in penetrantnež (prodiralec) ter bil poln fotografij, kakor se za tabloid spodobi.

Izdaja ga Podjetje za informiranje. Odgovorni urednik matičnega časopisa je Janko Votek, uredniki Pena so Bojan Peček, Jože Rituper in Irma Benko. Oblikuje ga Endre Gönter, za fotografije skrbita Nataša Juhnov in Jure Zauneker, lektorira Nevenka Emri. Računalniško ga oblikuje Robert J. Kovač. Za Pen ni posebne naročnine!

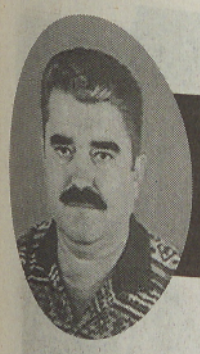

Kako je kruta usoda prekinila mlado življenje?

OSTE BAKAL IZ MOJEGA ARHIVA

XXIII

Motorna žaga prerezala življenjsko nit majhnega Aleša

Ni minilo še toliko časa, da bi tokratno zgodbo pospravili v arhiv, kajti vse skupaj se je zgodilo šele pred dobrim letom, a dogodek zaradi preventive v podobnih primerih vabi k obnovitvi. Vsekakor pa zadeva nikoli ne bo šla v arhiv za družino Kraljevih z območja vinorodnih hribčkov nad Gornjo Radgono, ki jim bo ostala vse življenje v najbolj črnem spominu ...

Tako kot po vsej pomurski regiji, je bilo tisto vročo in sončno soboto (dan po petku, 13. junija 2003) tudi na območju Gornje Radgone veliko takšnih in drugačnih prireditev, družabnih in zabavnih srečanj. A kljub temu mnogi pridni domačini niso mirovali, saj so ob vrtiški suši na svojih žitnih njivah, v vinogradih, sadovnjakih in na vrtovih poskušali z okopavanjem in drugimi opravili pomagati, da bi rastline lažje dihale. Nekateri so imeli tudi kakšna druga opravila, kot so denimo pospravljanje okrog kmečkih gospodarstev, žaganje drv ...

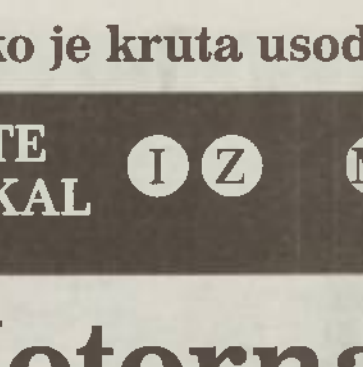

In nekaj takega se je dogajalo tudi pri družini Kraljevih v naselju Ptujska cesta, v vinogradniških goricah, streljaj od Gornje Radgona, kjer pa se je žal vse skupaj nekaj po 10. uri končalo s tragičnimi posledicami. Potem ko so bili obveščeni o tragediji, v kateri je izgubil življenje 13-letni Aleš Kralj, učenec 7. razreda OŠ Gornja Radgona, so reševalci ugotovili, da je Anton Kralj s Ptujske ceste 34 s svojima sinovoma Zvonkom, starim 16, in Alešem, starim 13 let, na krožni žagi, ki jo je poganjal elektromotor, žagal drva. Sonce je že močno pripekalo, a pridna trojica ni odnehala, saj so želeli nekoliko pospraviti po dvorišču in pripraviti tudi kar se da veliko drv.

Ali tudi v tem primeru nesreča ni počivala in prišlo je do tragedije, kakršne na tem območju že več let ne pomnijo. Med delom se je namreč oče nekoliko oddaljil od žage, da bi bliže nametal večja polena, sinova pa ni izključil žage - »cirkularke«. V tem času je starejši sin Aleš iz neznanega vzroka, najverjetneje pa zaradi trenutne slabosti, nenadoma padel na ozaljšan list krožne žage, ki ga je močno porezal v predelu trebuha. Oče in brat sta hitro posredovala. Malega Aleša sta skupaj z mamo Cvetko takoj spravila v avtomobil in pohiteli so iskat medicinsko pomoč. A žal pomoči ni bilo, saj so bile poškodbe tako hude, da je fant med prevozom v zdravstveni dom v Gornji Radgoni umrl. In po gornjeradgonskem območju in vsej pomurski regiji se je že v nekaj minutah razširila žalostna in tragična novica. Mnogi so obnemeli, ko so se postavili v vlogo Alešovih mame Cvetke, očeta Antona, brata Zvonka in babice Mimike, za katere se je čas ustavil.

Pridna družina je skromno živela (in živi) na starejši kmetiji, ki pa so jo v zadnjih letih pridno obnavljali, urejali in povečevali. Cvetka, ki je pred leti še delala v Muri v Črešnjevcih, se je odločila nadaljevati dolgoletno tradicijo svojih prednikov na kmetiji. Pridružil se ji je tudi mož Anton, ki je bil zaposlen v Elradu, ki je šel v stečaj, zato je ostal brez redne zaposlitve. Potem je prijel za vsako priložnostno delo, kajti na kmetiji je bilo treba marsikaj postoriti, posodobiti, tako da je vsak tolar prišel prav. Starejši sin Zvonko je tudi navdušen nad kmetovanjem in je ravno po tragediji končal 1. letnik srednje kmetijske šole v Rakičanu. Njegov bratec Aleš, za katerega je bilo življenje in delo na kmetiji, kot smo slišali, vse na svetu, pa bi dober teden po svoji prehitri smrti končal 7. razred OŠ Gornja Radgona. A usoda je hotela drugače.

Enako kot vsa družina, ki ji ni bilo z rožicami postlano, je bil tudi Aleš nadvse priden, delaven in gospodaren. S skupnimi močmi so na vse načine poskušali izboljšati kakovost in donosnost kmetije in zato so vsak tolar vložili v gradnjo ali prenovo objektov, nabavo nujno potrebnih strojev ipd. In potem, ko so si uredili nove hleve, bi bila na vrsti tudi ureditev hiše in še marsikaj so imeli v načrtih.

Žal se jim je v soboto, 14. junija 2003, vse obrnilo na glavo. Ostali so brez najmlajšega družinskega člana, katerega so najbrž tudi zaradi mladosti, vihravosti, razigranosti in tudi omenjene pridnosti vsi imeli nekako najraje.

Kako je želel pomagati staršema in družini sploh, pove tudi podatek, da si je Aleš pred časom, na lastno željo, priskrbel več koz, za katere je še posebej skrbel, z njimi pa je želel prispevati dodaten prihodek v družinsko blagajno.

Med prvimi, ki so strtima staršema in bratcu Zvonku ob veliki izgubi izrekli sožalje, je bil ravnatelj OŠ Gornja Radgona in radgonski podžupan Dušan Zagorc, ki nam je povedal, da je bil Aleš dober učenec. Zelo živahen, razigran in duhovit mali Aleš je bil nadvse priljubljen med sošolci. Svojo zadnjo nalogo je Aleš na radgonski šoli opravil dva dni pred prezgodnjo smrtjo, ko je skupaj s sošolci iz 7. b-razreda pripravil posebno igrico Reporter Milan, ki so jo prikazali na valeti leto dni starejših osmošolcev. Žal pa Aleš nikoli ni dočakal svoje zaključne osnovnošolske valete in nekaj zadnjih dni šolskega leta je bil njegov sedež v učilnici 7. b-razreda prazen, prav tako pa tudi srca njegovih najbližjih svojcev. Izjemno žalostno je bilo dva dni po nesreči, v ponedeljek, 16. junija, na gornjeradgonskem pokopališču, saj bi se tudi kamen razjokal ob pogledu na strte in razjokane svojce, sošolce in vse druge, ki so se poslavljali od malega Aleša.

Ob nenadoknadljivi izgubi tistega, kar sta imela najraje, pa sta se starša Cvetka in Anton zahvaljevala vsem, ki so jim stali ob strani v teh najtežjih trenutkih v življenju, ter vsem, ki so jim kakorkoli pomagali, predvsem pa radgonskem županu Antonu Kampušu, OŠ Gornja Radgona in ravnatelju Dušanu Zagorcu, radgonskem župniku Francu Hozjanu, Pogrebništvu Vrbnjak, govorniku Marjanu Edžidu, vsem sosedom na Ptujski Cesti, svojcem in sorodnikom, zdravstvenem osebju, birmanskem botru Martinu ...

Sedaj pa, čeprav se skušajo povrniti v normalno življenje, jim to nekoliko težje uspeva. In na to jih nenehno spominja tudi sodišče, saj na okrožnem sodišču v Murski Soboti še vedno poteka postopek, kjer očetu pokojnega Aleša, Antonu Kralju, očitajo kaznivo dejanje povzročitve smrti iz malomarnosti. Vprašanje je, ali slednjega že s sinovo smrtjo ni doletela najhujša kazen, ki ga je lahko, toda zakonodaja je pač takšna in sodišče mora narediti svoje. Upajmo, da pošteno in s čim manj odpiranja starih ran!

Prihaja Jojo

Jojo, 13-letni slavček, za katerim nori Amerika. Takšni in podobni so časopisni naslovi, ki spremljajo nastope 13-letne Joane Levesque alias Joje iz Bostona. Punca slovi kot največje glasbeno odkritje zadnjih let v Ameriki. Njeno uspešnost potrjujejo tudi visoke uvrstitve na glasbenih lestvicah. Pravijo, da načrtuje tudi obisk stare celine.

Po kraljevski poroki v Španiji in na Danskem so zdaj vse oči uprte v švedsko princeso Victorijo.

Kdaj bo na vrsti?

Kraljevski poročni zvonovi še niso do kraja utihnili v dveh evropskih prestolnicah, že so se poznavalci dvorov obrnili drugam. Po njihovem mnenju sta zdaj na vrsti švedska prestolonaslednica princesa Victorija (26) in njen prijatelj Daniel Westling (30). Šušlja se, da naj bi se mlada zaročila že jeseni.

Kako oziroma koliko pomembno je to za Victorijo, zgovorno pove eden redkih intervjujev, ki ga je nedavno dala švedski reviji Aftonbladet: »Seveda se bom poročila. Upam, da najpozneje v desetih letih!« Kljub svoji mladosti je Victorija pri Švedih priljubljena. Nikoli je niso vzgajali kot prihodnjo kraljico. Hodila je normalno v osnovno šolo in opravljala vse naloge in dolžnosti kot njeni sošolci.

Kljub številnim kraljevskim dolžnostim je mati kraljica poskrbela, da je bila družina po navadi, če se je le dalo, ob sobotah skupaj.

Včasih je oče, kralj, sam skuhal kosilo ali so naročili pico. Kraljevska družina je zaradi enostavnega in, za kraljevske razmere seveda, skromnega življenja pri Švedih zelo priljubljena.

Dekle meseca ...

... je Cindy Oneal iz Londona, trenutno pa je na dopustu nekje na srednjem Jadranu. S prijateljem sta najela apartma in očitno je, da je pripravljena, da bo šla na plažo. Moški nikoli najprej ne pomisli, da je ženska lahko tudi pametna. Pri lepi ženski toliko bolj, zato je toliko nesrečnih zakonov. Cindy je prodajalka avtomobilov in je že bila poročena. Le kaj si je mislil njen prijatelj, ko jo je prvič videl?

Halle Berry je lepa, bogata in znana, pa vendarle s svojimi partnerji nima sreče – odslej želi ostati sama.

Nikoli več! Poroka?

Halle (35) je ženska, katero bi imel vsak moški, toda njej ni do nobenega. Najmanj takšnega, ki bi izrazil željo, da bi jo popeljal pred oltar. V pogovoru s TV-voditeljico Winfrey Oprah je povedala: »Nikoli več se ne bom poročila. Vem, da tega ne bi smela povedati, toda v tem trenutku sem o tem prepričana.« Krivdo za to nosi pevec Eric Benet (38), s katerim je bila poročena tri leta in sta se lani oktobra ločila. Halle namreč ni mogla prenesti njegove nezvestobe. Že za prvo leto zakona je imela dokaze, da je imel poleg noči pri desetih ljubicah. Kljub vsemu za Halle, ki je bila pred tem poročena s profesionalnim igralcem bejzbola, nihče ne more reči, da se ni borila za zakon. Skupaj s soprogom sta hodila na družinsko terapijo in tudi na druge načine je poskušala ohraniti zakon, vendar brez uspeha. Edino, kar ji je preostalo iz tega zakona, je dvanajstletna hčerka India, ki sta jo posvojila in na katero je močno navezana.

Hepiend za Verono

Verona in Franjo. Skupinska fotografija z otroki – eden njun, dve njegovi.

Po številnih peripetijah se je končno poročila nemška TV-starleta Verona Feldbusch. Je po navadi voditeljica oddaj, ki so rahlo erotično obarvane ali pa sodeluje v reklamnih spotih, ki ravno tako »dišijo« po poltenosti. Poročila se je z arhitektom Franjem Poothom, ki je hrvaških korenin, medtem ko je Verona mešanica nemške in južnoameriško-indijanske krvi. Poroko sta imela v kalifornijskem San Diegu, med svati pa so bili tudi njun devetmesečni sin Pate in hčerkici iz njegovega prvega zakona. Ko so jo vprašali, kako se bo poslej pisala, je povedala, da je na priimek Feldbusch zelo navezana, saj je z njim postala znana in slavna, Franjo pa bi rad, da bi se pisala Pooth, zato mora še malo premisliti. Do takrat pa bo obdržala dekliški priimek. Še letos se nameravata poročiti cerkveno – v Nemčiji. Trenutno ima samo eno željo, da bi sinček dobil sestrico.

Magdalena se spet smeje

Ena najlepših in najuspešnejših nemških športnic, atletinja Magdalena Brzeska, spet seje od sreče. Za njeno dobro počutje je bilo pravkar zelo malo. Ločitev in nato poskus ponovne združitve. Pred kratkim se je Magdalena razšla z Alainom Midžićem. Midžića v Nemčiji poznajo predvsem kot menedžerja Verone Feldbusch. Z Alainom sta živela v Švici ob manjšem jezeru v Bavarskem, kjer pa se Magdalena ni počutila najbolje. Alain je veliko potoval in tako je Magdalena v glavnem samevala s sinom Noemijem in hčerko Caprice. Številne odsotnosti so vplivale na odnose v družini in Midžić se je po nenehnih prepirih odselil v Frankfurt. Potem ko je kazalo, da bosta zadevo reševala na sodišču, si je Alain premislil in se spet pojavil »doma« – na veliko veselje družine.

Mr. Microsoft se gre kopat

Iz zdravstvenih razlogov – nič natančnejšega - gre najbogatejši človek na svetu, Bill Gates (48), na sonce oblečen v pulover in pokrit s kapo. Trenutno je na družinskem dopustu na svoji zasebni plaži na Havajih. Z njim sta tudi sin Rory John (5) in soproga Melinda (39). Tako, kot vidimo na posnetku, je videti družinska sreča Mr. Microsofta in njegovih.

Posnetek pa tudi zanika govorice, češ da je njegov zakon zavožen in da je samo vprašanje časa, kdaj se bosta s soprogo srečala na sodišču.

Obisk pradomovine

Če si zvezda tipa John Travolta (50), si že lahko kaj privoščiš. Morda kaj takega, kar si je hollywoodski zvezdnik zaželel in izpeljal v sredini maja. Obiskal je domovino svojih staršev, Italijo. Sedel je v lastni Boeing in ob asistenci poklicnega pilota in preostale ekipe skoraj sam priletel od Los Angelesa do Firenc. Seveda ga je na poti spremljala družina, soproga Kelly Preston (41) in hčerka Ella Bleu (4). V Firencah so se potem malo ločili. Travolto so na letališču pričakali producenti italijanske hiše RAI uno in ga odpeljali v studio, nežnejši del Travoltovih pa je ta čas šel počivat v hotel. John Travolta je opravil svoje v TV-šovu, denar spravil v žep in se nato pridružil družini pri pohajkovanju in raziskovanju Firenc.

Leonardo v Kralju valov

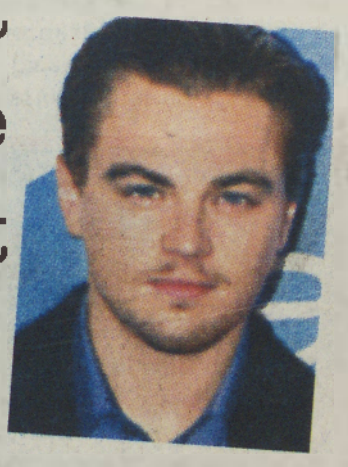

Leonardo DiCaprio je spet dobil vlogo, ki mu je pisana na kožo. S svojo producentsko hišo bo začel snemati film Kralj valov. 29-letni zvezdnik bo igral ameriško legendo deskarjev Mikija Doro, ki je bil bolj kot po športu znan po divjem življenju in razvratu. To ga je pripeljalo v kriminal in je na koncu končal v dolgoletnem zaporu. Strokovnjaki pravijo, da mu bo ta film spet prinesel slavo, ki je že začela nekoliko bledeti.

Mati princese Diane smrti svoje hčerke ni sprejela kot dejstva

Umrla je, pozabljena od vseh

Leta 1993, ko je bilo vse še v najlepšem redu: srečni mati in hči.

Sredi tega meseca je na majhnem otoku Seil pred škotsko obalo umrla Frances Shand Kydd, mati princese Diane. Ob smrti je bila sama, le vaški duhovnik je bil ob njej. Stara dama je v zadnjem obdobju živela odmaknjeno. Zlomljene živce in obolelo mišičevje je zdravila – z alkoholom. Številni Britanci so prepričani, da si je želela smrt od trenutka, ko je njena hčerka prekinila vse odnose z njo. To se je zgodilo kakšnega pol leta prej, preden se je avgusta 1997. princesa Diana smrtno ponesrečila. Zakaj, je zdaj obelodanil Paul Burrel (46), Dianin zvesti butler: »Mati ji je očitala številne zveze z moškimi. Ob zadnji telefoniadi se natančno spominjam: Diana je sedela na tleh pred kaminom in mi med telefoniranjem namignila, naj pridem zraven. Sedel sem poleg nje in tako lahko slišal, kako je kričala v slušalko. Diana je vsa v solzah in vznemirjena odložila slušalko, ne da bi končala pogovor. Obrnila se je k meni in mi povedala, da z materjo nikoli več ne bo spregovorila besede.« Potem je prišla nenadna Dianina smrt in tako si mati in hči res nista mogli izmenjati niti besedice.

Odnos med njima pravzaprav ves čas ni bil najboljši. Mati se je leta 1969 ločila od Edwarda Johna Spencerja in se poročila z bogatim dedičem, industrijalcem Petrom Shandom Kyddom. Diana je ta dogodek opisala kot njen prvi večji zlom v življenju. Tudi drugi materin zakon ni bil srečen. Kydd jo je zapustil zaradi mlajše ženske. Po drugi ločitvi se je povlekla vase in se odselila na majhen otoček. Tam je redno hodila v cerkev, avto je zamenjala za kolo in odprla majhno trgovinico s spominki. Novica o smrti je seveda prišla tudi do britanskega dvora. Vnuka, princ William (21) in princ Harry (19), sta v lokalnem časopisu objavila osmrtnico, kjer je pisalo med drugim: »... sva pretresena in zelo žalostna ...«

Bralci Péna se predstavljajo

Ivan Zver iz Brezovice – rad ima izzive

Dokler ga nisem srečal ob velikem kotlu, v katerem je kuhal bograč – bilo je to pred otvoritvijo javne razsvetljave v Brezovici –, se nisva poznala. Iz radovednosti sem ga vprašal, ali je rezal tudi čebulo in ali je imel ob tem kakšno zaščito proti solzenju. Med smehom je odgovoril, da bi lahko rezal čebulo ves dan brez očal, ne da bi se ob tem »jokal«. Pomislil sem, da je pač kuhar in že vsega navajen, toda na moje presenečenje mi je dejal, da se je izučil za čevljarja, da se ukvarja s kmetovanjem in da je tudi samostojni podjetnik za zastopanje, posredovanje in proizvodnjo. Vse skupaj se mi je zdelo zanimivo, zato sem izrazil željo, da bi ga pobliže spoznal in tudi predstavil v našem tedniku, ki prihaja vsak teden tudi na njegov dom.

Že v osnovni šoli je fotografiral in razvijal filme

Te dni sem se res povabil k njemu na obisk. Na začetku njegove pripovedi sem zvedel za novo presenečenje: rodil se je v Šempetru pri Novi Gorici, kjer sta tedaj živela in delala njegova starša. Oče je bil večinoma med vinogradniškimi, mama pa med poljskimi delavci. Nekaj mesecev po Ivanovem rojstvu pa so se vsi skupaj preselili v Brezovico.

Srečanje z Ivanom, ko je kuhal bograč za vse obiskovalce na otvoritvi javne razsvetljave v Brezovici. Te veščine se je moral naučiti kot zastopnik firme za prodajo posod in pribora za zdravo pripravo hrane.

»Svoj rojstni kraj sem obiskal v 4. razredu osnovne šole. S starši sem bil na obisku pri znancih in prijateljih. To je bilo zame prijetno doživetje. Še danes vidim tiste hiše, ljudi, vinograde ..., počutim pa se seveda kot pravi Brezovičan.«

Osnovno šolo je Ivan obiskoval v Veliki Polani in še dobro se spomni, da ga je od vsega najbolj zanimal fotokrožek. Že v 6. razredu so mu starši kupili fotoaparat, kasneje pa še opremo za razvijanje črnobelih filmov, da si je lahko svoje šolsko znanje izpopolnjeval doma. Veselil ga je tudi ples pri šolski folklorni skupini.

Izučil se je za čevljarja in kinooperaterja

Čeprav bi lahko ostal doma in se preživljal s kmetovanjem, ga je potegnilo v poklicno čevljarsko šolo v Kranj, kamor so takrat dokaj množično odhajali še drugi mladi iz naših krajev, saj so dobili štipendijo tovarne Planika iz Turnišča in bila jim je zagotovljena tudi zaposlitev.

»Ob čevljarski šoli sem se v 2. letniku vpisal še v tečaj za kinooperaterje, ki sem ga uspešno opravil. Šef kina Storžič, ki je bil po rodu z Goričkega, mi je kmalu zaupal, da sem lahko celo sam vrtel filme. Seveda sem jih ob tem gledal. Skoraj gotovo bi me sprejeli tudi v službo, toda moral sem odslužiti štipendijo v turniški Planiki. Ostal sem celo štirinajst let, saj sem bil s svojim delom, večinoma pri stroju za lepljenje podplatov, še kar zadovoljen. Ker pa sem rojen v znamenju kozoroga, za take pa pravijo, da gredo skozi zid, me je nekega dne, mislim, da je bilo to leta 1994, zamikal nov izziv.

Medtem ko je bil zastopnik švicarske firme, se je udeležil tudi posebnega usposabljanja v ekološki vasi na Hrvaškem. Tam je prvič jahal konja na razdalji 12 kilometrov, ne da bi se mu kaj pripetilo.

Ivan pravi, da bi lahko plesal tri ure skupaj. Na srečo se tudi njegova žena Milena rada zavrti.

Postal sem zastopnik švicarske firme, ki se ukvarja z marketingom in prodajo sistema posod in pribora za zdrav način pripravljanja hrane. V tej vlogi sem bil sedem let. Osvojil sem dve tretji in eno drugo trofejo.«

Bil je zastopnik švicarske firme, zdaj pa sestavlja figurice Pez

Verjetno bi še danes delal za omenjeno firmo, če mu ne bilo treba biti ves čas in vse dneve na poti, tako da se je pogosto vrnil, ko sta njegova otroka že spala. Ugotovil je torej, da družina zaradi njegove službe preveč trpi. Začel je iskati novo priložnost, nov izziv. Tako se je leta 2001 odzval na povabilo avstrijske firme, ki ima svojo podružnico v Ormožu, iskali pa so poslovne partnerje za sestavo plastičnih figuric znamke Pez.

»Oni so sprejeli mojo, jaz pa njihovo ponudbo. Še prej sem moral registrirati tudi proizvodno dejavnost. Delam doma. Nekaj časa sem bil sam svoj direktor, mojster, delavec in čistilec, potem pa sem predal računovodstvo pogodbenemu servisu. Moral sem pridobiti tudi nekaj zunanjih sodelavcev za sestavo figuric, saj da imajo delo tudi oni, kadar je kakšnega [illegible]. V zadnjem času je kar veliko dela [illegible], pa tudi kmetujem.«

In kadar ima Ivan prosti čas, tega mu žal primanjkuje, rad fotografira, se posveča svoji družini, zlasti hčerki Danieli, pleše pri ritmični skupini Magma, in [illegible] Sašu, ki se uči igrati harmoniko. Rad [illegible] družbi prijateljev in znancev, gusti[illegible] vinogradnikov, in če je le priložnost, mu veseljem zapoje ali zapleše. Dobre volje mu skoraj nikoli ne zmanjka.

FOTO Jožef G. Bistrič

Kaj hitro se je usposobil za sestavljanje figuric, v katerih so bonboni.

Dokler se ni zgodilo, da se je Marijina hčerka iz Beltinec zagledala v Tončkinega sina iz Bunčan (lahko da je bilo tudi obratno), se nista poznali. Zdaj sta že štirinajsto leto tašči in obenem tudi dobri prijateljici, ki si veliko zaupata. Obe sta vesele narave, radi hodita na izlete, se zabavata ...

JOG

Poleg zaposlitve v svoji firmi se Ivan ukvarja tudi s kmetovanjem in vinogradništvom. »Kmetijo ne nameravam opustiti, čeprav skoraj ni zaslužka. Užitek mi je biti v naravi, kjer se lahko sproščam. Rad delam na njivah in v vinogradu ter doma pri svinjah. Pred leti sem se tudi odločil, da sam pridelam predsetvenik. In ne da bi se hvalil, ne vem, ali lahko tako dobrega kupite v trgovini.«